

KLAVIR

Umetniška gimnazija – glasbena smer;
modul A: glasbeni stavek

Umetniška gimnazija s slovenskim učnim
jezikom na narodno mešanem območju
slovenske Istre – glasbena smer; modul A:
glasbeni stavek

UČNI NAČRT Z DIDAKTIČNIMI PRIPOROČILI

IME PREDMETA: klavir

Izobraževalni program umetniške gimnazije - glasbena smer; modul A:
glasbeni stavek, in izobraževalni program umetniške gimnazije s
slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre -
glasbena smer; modul A: glasbeni stavek:

obvezni predmet (210 ur)

druge oblike samostojnega ali skupinskega dela: glasbeno ustvarjanje (70 ur)

PRIPRAVILA PREDMETNA KURIKULARNA KOMISIJA V SESTAVI:

mag. Matjaž Balažic, Konservatorij za glasbo in balet Maribor; Renata Bauer, Akademija za glasbo, Univerza v Ljubljani; dr. Tina Bohak Adam, Akademija za glasbo, Univerza v Ljubljani; dr. Inge Breznik, Zavod RS za šolstvo; Pia Brodnik, Akademija za glasbo, Univerza v Ljubljani; Polonca Češarek Puklavec, Zavod RS za šolstvo; Ambrož Čopi, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Barbara De Costa, Šolski center Velenje, Glasbena šola Fran Korun Koželjski Velenje; Tatjana Dvoršak, Konservatorij za glasbo in balet Maribor; mag. Nina Frank, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Danilo Kostevšek, Konservatorij za glasbo in balet Maribor; Primož Kranjc, Šolski center Velenje, Glasbena šola Fran Korun Koželjski Velenje; Egon Mihajlovič, Akademija za glasbo, Univerza v Ljubljani; dr. Ilonka Pucihar, Akademija za glasbo, Univerza v Ljubljani; Tomaž Sevšek Šramel, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Tatjana Vasle, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Borut Zagoranski, Akademija za glasbo, Univerza v Ljubljani; Suzana Zorko, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; mag. Damjana Zupan, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola

JEZIKOVNI PREGLED: Zala Mikeln

OBLIKOVANJE: neAGENCIJA, digitalne preobrazbe, Katja Pirc, s. p.

IZDALA: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje in Zavod RS za šolstvo

ZA MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE: dr. Vinko Logaj

ZA ZAVOD RS ZA ŠOLSTVO: Jasna Rojc

Ljubljana, 2025

SPLETNA IZDAJA

DOSTOPNO NA POVEZAVI:

https://eportal.mss.edus.si/msswww/datoteke/ucni_nacrti/2026/un-dp-klavir_um_gl_a-um_si_gl_a.pdf

Katalogni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI](https://cobiss.si)-ID [255809539](https://cobiss.si)

ISBN 978-961-03-1213-0 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

BESEDILO O SEJI SS

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje je na svoji 245. seji, dne 19. 6. 2025, določil učni načrt klavir za izobraževalni program umetniške gimnazije (glasbena smer, modul A - glasbeni stavek) in izobraževalni program umetniške gimnazije s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri (glasbena smer, modul A - glasbeni stavek).

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje se je na svoji 245. seji, dne 19. 6. 2025, seznanil z didaktičnimi priporočili k učnemu načrtu klavir za izobraževalni program umetniške gimnazije (glasbena smer, modul A - glasbeni stavek) in izobraževalni program umetniške gimnazije s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri (glasbena smer, modul A - glasbeni stavek).

PRIZNANJE AVTORSTVA – NEKOMERCIALNO – DELJENJE POD ENAKIMI POGOJI

Prenova izobraževalnih programov s prenovo ključnih programskih dokumentov (kurikuluma za vrtce, učnih načrtov ter katalogov znanj)

KAKO SE ZNAJTI?

TIPIČNE STRANI

V dokumentu je za dijakinje in dijake, učiteljice in učitelje ipd. uporabljena moška slovnična oblika, ki velja enakovredno za oba spola.

Tema sporoča vsebinski okvir ali okvir predmetnospecifičnih zmožnosti, povezanih s cilji oz. skupinami ciljev: teme so predmetno specifične in lahko vključujejo vsebinske sklope in dejavnosti ter razvijajo veščine, zmožnosti in koncepte, ki naj bi jih dijaki izgrajevali in razvijali v procesu učenja.

Vrsta teme:
Obvezno
Izbirno
Maturitetno

Opis teme zajema ključne poudarke oz. koncepte kot okvir skupinam ciljev.

Dodatna pojasnila za temo lahko vsebujejo razlago o zasnovi teme, usmeritve in/ali navodila, ki se nanašajo na vsebino, vrsto teme, členitev teme, poimenovanje, trajanje, dejavnosti, izvedbo aktivnosti, učne pripomočke ... oz. karkoli, kar je pomembno za to temo.

IME TEME

OBVEZNO

OPIS TEME

Em fugiaspiduci sitet ut etur, in conest dipsum eosa nonsequam volorum, ommolor aut desequi duciist estrunda volorest, sandeni maximin uscillab il magnam quiam quo con explacc ullaccum alisi quidell igendam, in repta dolupta volor sam, ut hilit laut faccumqui omnim ut doluptur, quam consequ atibus dolo dignate mporehent qui tem nonseque por aliquisimust que volestrum esed quibusdae milla conserf ernate dentiat.

Ma vellaut quatio rporrore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas molorporia doluptatis molum rae nos event, inullit incimaiozem fugiandantis et fugitisque maion ped quo odi beatur, sequi illisqui ipidel escim reprat.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Ullatur sequo qui ut vellenderio. Re exceseq uiatur aturem eos millandio totaquis alibus iume voluptatia quis aut quamust iosant prestius, ut ommodigendis doluptaes dersped moluptae. Harum a volupta tiatur, ne veles quia voluptatia similic tatesequam, seque ventio. Hendis erum quissequo quist que con nulparum ut quuntemos et repro quod ma nimusa sae vellaut eum ulpari valent voluptu rempor a de omnimax impellu ptataecusa ducipsae aut evelles temolup tincil imporia simped et endes eum et molum que laborerat voluptiurem nempori bustio explabo rionsenet evenimin nis ex eum voluptam consed que volupid eliquibus, tetusda ntusam ellis ut archill uptiore rundiae nimusdam vel enit, optibea quiaspelitem lam alit re, omnis ab il mo dolupti commihi tionsequiam eicia dolo intur accusci musdaecatet faccatur? Sinctet latiam facescipsa

Ceria pa iumquam, exernam quaspis dit equasit, omnis quis aut apitassum coribusda invenih icatorum qui ut re perumquaepep quame moditatum ipient veligna tessint iaessum, optamus, testi sediasped moluptatem aperiam aut quodips usciate veribus.

Mi, asit volupta tuscil int aspel illit atur, eum idenist iorrum alit, nim re illitas ma nimi, iusclisita dolorrym volorepedio core, consequam quae. De nossiti officillate

Z oznako **SC** so označeni ključni cilji posameznih področij skupnih ciljev. Številčni zapis pri oznaki skupnih ciljev se navezuje na preglednico s skupnimi cilji.

27. 2. 2025 /// 15:45

IME SKUPINE CILJEV

CILJI

Z oznako **O** so označeni obvezni cilji.

Z ležečim tiskom in oznako **I** so označeni izbirni cilji.

- O:** Et plabo. Nam eum fuga. Et explat. Xerro et aut que nihicia doloribus, velisci tatur
I: Que ommodic aboribust, tesequae nimaionseni arum audit minusda dolum, si venimil itatat. Estinve litatem ut adit quid qui. **SC** (2.2.2.1)
I: Quia voluptatur aut od minverum, quas ilis et mint, eature rehenit magnatur aut exceaquam reiunt et omnis nobit vero excepel in nimagnam quat officiam que plaborpore ne culpa eum dolore aut aspicias sanihil moditam re pelias ne veri reperferes solos dolorum, quidit ad qui dolorerun.
O: Ibus nis auda vendio venis saperum atem quiant aut pre comniscia num at is quoditi ne estinve litatem venis saperum atem quiant. **SC** (1.3.4.2 | 2.1.1.1 | 2.1.2.1 | 2.2.1.1 | 2.2.1.2 | 3.1.3.1 | 5.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak

S krepko označenim besedilom so izpostavljeni **minimalni standardi znanja**.

Z ležečim besedilom so označeni izbirni standardi oz. standardi znanja, ki izhajajo iz izbirnih ciljev.

Dodatne pisave in oznake pri standardih so opredeljene v obvezujočih navodilih za učitelja (npr. podčrtani, M, PTI itd.)

- Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.
- Ilcillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.
- Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorrum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.**
- Ut fuga. Nemperum fuga.**
- Ma vellaut quiatio rporore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas
- Omnim ut doluptur, quam consequi.
- Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.
- Ilcillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.
- Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorrum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.
- Ut fuga. Nemperum fuga.

TERMINI:

☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint
☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	

Pojmi, ki jih dijak mora poznati oz. razumeti (in/ali znati smiselno uporabljati), lahko pa so navedeni tudi priporočeni pojmi. Nabor (strokovnih) terminov zaokrožuje in dopolnjuje posamezno temo, predstavlja pa informacijo učitelju pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega dela. Namenjen je navedbi terminologije, ki jo na področju določene teme v določenem obdobju izobraževalne vertikale usvojijo dijaki.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

Viri in literatura,
ki so vključeni v
posamezno temo.

NASLOV TEME

- » Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Morbi eget ante eget ante hendrerit convallis vitae et purus. Donec euismod dolor sed neque condimentum, at sodales enim interdum. <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Etiam, M. (2019). Eget laoreet ipsum. Nulla facilisi.
- » Parum, V. (2025). Sequi blaboreet quosam. Seque cus.
- » Morbi P. (2007). Sed ac arcu id velit facilisis aliquet. Nec tincidunt.
- » Eget O. (2010). Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla a ac turpis. Nulla et tempus nunc, vitae scelerisque tellus. Sed in tempus mi, a aliquet quam. Integer ut euismod eros, vel pretium mi. Maecenas sollicitudin.
- » Nunc N. (2023). Morbi suscipit ante quis viverra sollicitudin. Aenean ultricies.
- » Nunc N., Ante A., Sem S. (2015). Nullam congue eleifend magna in venenatis. Ut consectetur quis magna vitae sodales. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Sed A. (2024). Ut aliquet aliquam urna eget laoreet. Fusce hendrerit dolor id mauris convallis, at accumsan lectus fermentum. Nunc bibendum quam et nibh elementum consectetur.

NASLOV SKUPINE CILJEV

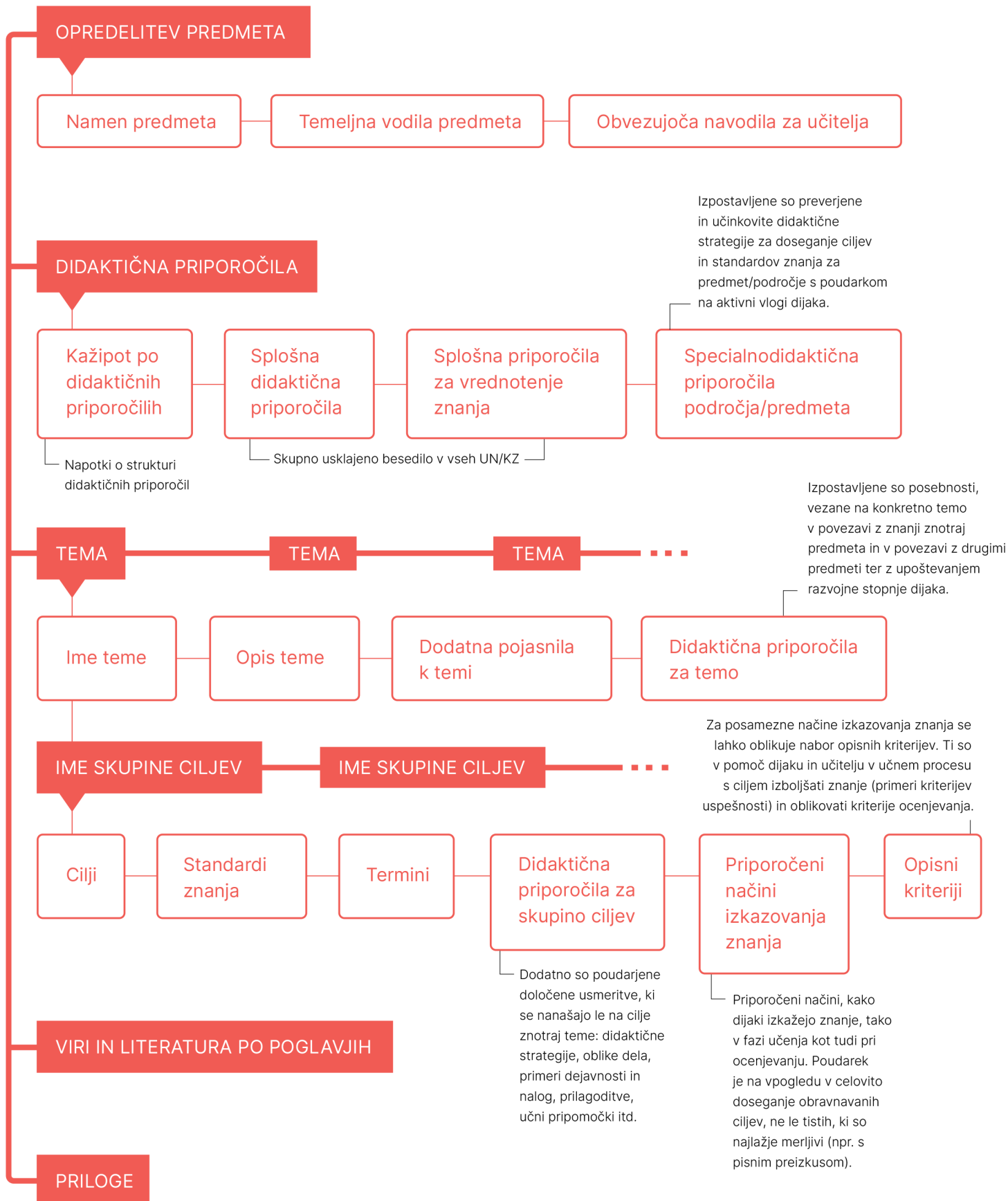
- » Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla, <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Nunc F.: Vivamus quis tortor et ipsum tempor laoreet id quis nunc. Phasellus quis sagittis ligula.
- » Redaktion, 2018. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

Viri in literatura, ki so vključeni
v posamezno skupino ciljev.

Hiperpovezava
do zunanjega vira

KAKO SE ZNAJTI?

STRUKTURA UČNEGA NAČRTA Z DIDAKTIČNIMI PRIPOROČILI

KAZALO

OPREDELITEV PREDMETA..... 10

Namen predmeta..... 10

Temeljna vodila predmeta 10

Obvezujoča navodila za učitelje 11

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA 12

Kažipot po didaktičnih priporočilih 12

Splošna didaktična priporočila 12

Splošna priporočila za vrednotenje znanja ... 14

Specialnodidaktična priporočila
področja/predmeta 15

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA..... 24

1. LETNIK 25

Tehnične in muzikalne prvine 25

Etude 27

Skladbe iz obdobja baroka in predklasicizma 29

Skladbe iz obdobja klasicizma 31

Skladbe 19., 20. in 21. stoletja 33

Skladbe slovenskih skladateljev 35

Skladbe a prima vista, transpozicija, kadence,
harmonizacija in improvizacija 36

2. LETNIK 38

Tehnične in muzikalne prvine 38

Etude 40

Skladbe iz obdobja baroka in predklasicizma 42

Skladbe iz obdobja klasicizma 44

Skladbe 19., 20. in 21. stoletja 46

Skladbe slovenskih skladateljev 48

Skladbe a prima vista, transpozicija, kadence,
harmonizacija, improvizacija 49

3. LETNIK 51

Tehnične in muzikalne prvine 51

Etude 53

Skladbe iz obdobja baroka in predklasicizma 55

Skladbe iz obdobja klasicizma 57

Skladbe 19., 20. in 21. stoletja 59

Skladbe slovenskih skladateljev 61

Skladbe a prima vista, transpozicija, kadence,
harmonizacija, improvizacija 62

4. LETNIK 64

Tehnične in muzikalne prvine 64

Etude 66

Skladbe iz obdobja baroka in predklasicizma 68

Skladbe iz obdobja klasicizma 70

Skladbe 19., 20. in 21. stoletja 72

Skladbe slovenskih skladateljev 74

Skladbe a prima vista, transpozicija, kadence,
harmonizacija, improvizacija 75

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH 77

1. letnik..... 77

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE 77

ETUDE 77

SKLADBE IZ OBDOBJA BAROKA IN
PREDKLASICIZMA 77

SKLADBE IZ OBDOBJA KLASICIZMA 78

SKLADBE 19., 20. IN 21. STOLETJA 78

SKLADBE SLOVENSkih SKLADATELJEV 79

SKLADBE A PRIMA VISTA, TRANSPozICIJA,
KADENCE, HARMONIZACIJA IN
IMPROVIZACIJA 79

2. letnik..... 80

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE 80

ETUDE 80

SKLADBE IZ OBDOBJA BAROKA IN
PREDKLASICIZMA 81

SKLADBE IZ OBDOBJA KLASICIZMA 81

SKLADBE 19., 20. IN 21. STOLETJA 81

SKLADBE SLOVENSkih SKLADATELJEV 82

SKLADBE A PRIMA VISTA, TRANSPozICIJA, KADENCE, HARMONIZACIJA, IMPROVIZACIJA	82
3. letnik.....	83
TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE	83
ETUDE.....	83
SKLADBE IZ OBDOBJA BAROKA IN PREDKLASICIZMA	83
SKLADBE IZ OBDOBJA KLASICIZMA	84
SKLADBE 19., 20. IN 21. STOLETJA.....	84
SKLADBE SLOVENSKIH SKLADATELJEV	85
SKLADBE A PRIMA VISTA, TRANSPozICIJA, KADENCE, HARMONIZACIJA, IMPROVIZACIJA	85
4. letnik.....	86
TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE	86
ETUDE.....	86
SKLADBE IZ OBDOBJA BAROKA IN PREDKLASICIZMA	86
SKLADBE IZ OBDOBJA KLASICIZMA	86
SKLADBE 19., 20. IN 21. STOLETJA.....	87
SKLADBE SLOVENSKIH SKLADATELJEV	88
SKLADBE A PRIMA VISTA, TRANSPozICIJA, KADENCE, HARMONIZACIJA, IMPROVIZACIJA	88
PRILOGE	89

OPREDELITEV PREDMETA

NAMEN PREDMETA

Poslanstvo predmeta klavir v tem učnem načrtu je razvijati dijakov glasbeni potencial še na drugih instrumentih poleg glavnega instrumenta. Učni načrt je zastavljen široko. Učitelja usmerja pri izboru učnih strategij in k cilju usmerjenih učnih aktivnosti za razvoj dijakovih glasbenih sposobnosti (posluh, pozornost, glasbeni spomin), spretnosti (tehnika igranja na klavir) in znanj (glasbene prvine, glasbene oblike, izvajalska sredstva in sestavi, elementi interpretacije, glasbeni slogi, žanri in zvrsti).

Dijak spoznava, razume in uporablja strokovne glasbene izraze in razvija svoje pianistične spretnosti, raziskuje izrazne možnosti instrumenta, razvija občutek za pulz, ritem, tempo, fraziranje, dinamično, agogično in tonsko oblikovanje, spoznava osnovne artikulacijske možnosti klavirske tehnike, uri se v hitrem branju glasbene pisave, razume in uporablja zakonitosti glasbene teorije, se navaja na estetsko in umetniško doživljanje ter razvija glasbeni okus. Spoznava literaturo domačih in tujih skladateljev različnih slogov, žanrov in zvrsti ter prek tega slogovne značilnosti posameznih glasbenih obdobj. S tem razvija zavest o pomenu ohranjanja narodne identitete in spoznava glasbeno dediščino drugih kultur in narodov.

Učni načrt ponuja izbiro in prilagodljivost, ki omogočata dijaku, da razvija svoja glasbena znanja in izvajalske spretnosti, da nastopa po svojih najboljših močeh, prejme priznanja za svoje dosežke in z glasbo prispeva k dobrobiti skupnosti.

Dijak modula A ob koncu šolanja dosega predpisano znanje za nadaljevanje študija, ko se lahko opredeli za pot bodočega glasbenega pedagoga, muzikologa, dirigenta, skladatelja, tonskega producenta idr.

TEMELJNA VODILA PREDMETA

Predmet temelji na ciljnem in procesnem udejanjanju avtentičnih oblik učenja glasbe (izvajanje, poslušanje, ustvarjanje). Učitelj ob upoštevanju dijakove stopnje razvoja in njegovih interesov izbira glasbene vsebine, uvrščene v naslednje skupine ciljev učnega načrta: Tehnične in muzikalne prvine, Etude, baročne, predklasicistične in klasicistične skladbe, Skladbe 19., 20. in 21. stoletja, Skladbe slovenskih skladateljev, Skladbe za branje *a prima vista*, vaje kadenc, harmonizacije melodij, transpozicije, improvizacije, lastne kompozicije in skladbe komornih zasedb. Namen izbora teh vsebin je razvijanje dijakove vsestranske glasbene nadarjenosti, njegovih glasbenih sposobnosti, spretnosti in znanj ter krepitev njegove daljše osredotočene pozornosti in psihofizične vzdržljivosti. Učitelj posveča pozornost celotnemu dijakovemu razvoju, poleg

glasbene nadarjenosti tudi fizičnemu in duševnemu zdravju. Tako učitelj kot dijak skrbita za kvaliteto učnega jezika in spoštljivo medsebojno komunicirata.

OBVEZUJOČA NAVODILA ZA UČITELJE

Pouk je celostno in ciljno zastavljen za vsakega posameznega dijaka. Temelji na podlagi sodobnih raziskav, kulturnih vrednot in učinkovitih strategij. Učitelj pozna in spodbuja dijakove ambicije ter sposobnosti, zagotavlja kvalitetno strokovno podporo in mu pomaga oblikovati ter uresničevati kratko-, srednje- in dolgoročne cilje ter ga usmerja k najvišji možni uresnitvi potencialov. Za učinkovito načrtovanje pouka učitelj sočutno in spodbudno spremlja dijakovo trenutno počutje, odzivanje in napredek. Ob pogovorih z dijakom, sodelovanju s starši, posvetu s strokovnimi sodelavci in z nabiranjem dodatnih strokovnih znanj upošteva dijakove predispozicije in okoliščine, ki zahtevajo prilagajanje pouka tako zaradi obremenitev pri pouku, nastopih in tekmovanjih, kot tudi zaradi dijakovega zdravstvenega stanja ter psihofizičnega počutja. S pristopom, osredinjenim na dijaka, dijak zavestno gradi svojo glasbeno identiteto.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

KAŽIPOT PO DIDAKTIČNIH PRIPOROČILIH

Razdelke *Kažipot po didaktičnih priporočilih*, *Splošna didaktična priporočila* in *Splošna priporočila za vrednotenje znanja* je pripravil Zavod RS za šolstvo.

Didaktična priporočila prinašajo učiteljem napotke za uresničevanje učnega načrta predmeta v pedagoškem procesu. Zastavljena so večplastno, na več ravneh (od splošnega h konkretnemu), ki se medsebojno prepletajo in dopolnjujejo.

- » Razdelka **Splošna didaktična priporočila** in **Splošna priporočila za vrednotenje znanja** vključujeta krovne usmeritve za načrtovanje, poučevanje in vrednotenje znanja, ki veljajo za vse predmete po celotni izobraževalni vertikali. Besedilo v teh dveh razdelkih je nastalo na podlagi *Usmeritev za pripravo didaktičnih priporočil k učnim načrtom za osnovne šole in srednje šole* (<https://aplikacijaun.zrssi.si/api/link/3ladrdr>) ter *Izhodišč za prenovo učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji* (<https://aplikacijaun.zrssi.si/api/link/plw0909>) in je v vseh učnih načrtih enako.
- » Razdelek **Specialnodidaktična priporočila področja/predmeta** vključuje tista didaktična priporočila, ki se navezujejo na področje/predmet kot celoto. Zajeti so didaktični pristopi in strategije, ki so posebej priporočeni in značilni za predmet glede na njegovo naravo in specifične.

Učni načrt posameznega predmeta je členjen na *teme*, vsaka tema pa se lahko nadalje členi na *skupine ciljev*.

- » Razdelka **Didaktična priporočila za temo** in **Didaktična priporočila za skupino ciljev** vključujeta konkretne in specifične napotke, ki se nanašajo na poučevanje določene teme oz. skupine ciljev znotraj teme. Na tem mestu so izpostavljene preverjene in učinkovite didaktične strategije za poučevanje posamezne teme ob upoštevanju značilnosti in vidikov znanja, starosti dijakov, predznanja, povezanosti znanja z drugimi predmeti/področji ipd. Na tej ravni so usmeritve lahko konkretizirane tudi s primeri izpeljave oz. učnimi scenariji.

Didaktična priporočila na ravni skupine ciljev zaokrožujeta razdelka **Priporočeni načini izkazovanja znanja** in **Opisni kriteriji**, ki vključujeta napotke za vrednotenje znanja (spremljanje, preverjanje, ocenjevanje) znotraj posamezne teme oz. skupine ciljev.

SPLOŠNA DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Učitelj si za uresničitev ciljev učnega načrta, kakovostno učenje ter optimalni psihofizični razvoj dijakov prizadeva zagotoviti varno in spodbudno učno okolje. V ta namen pri poučevanju uporablja raznolike

didaktične strategije, ki vključujejo učne oblike, metode, tehnike, učna sredstva in gradiva, s katerimi dijakom omogoča aktivno sodelovanje pri pouku, pa tudi samostojno učenje. Izbira jih preišči, glede na namen in naravo učnih ciljev ter glede na učne in druge, za učenje pomembne značilnosti posameznega dijaka, učne skupine ali oddelka.

Varno in spodbudno učno okolje učitelj zagotavlja tako, da:

- » spodbuja medsebojno sprejemanje, sodelovanje, čustveno in socialno podporo;
- » neguje vedoželjnost, spodbuja interes in motivacijo za učenje, podpira razvoj različnih talentov in potencialov;
- » dijake aktivno vključuje v načrtovanje učenja;
- » kakovostno poučuje in organizira samostojno učenje (individualno, v parih, skupinsko) ob različni stopnji vodenja in spodbujanja;
- » dijakom omogoča medsebojno izmenjavo znanja in izkušenj, podporo in sodelovanje;
- » prepozna in pri poučevanju upošteva predznanje, skupne in individualne učne, socialne, čustvene, (med)kulturne, telesne in druge potrebe dijakov;
- » dijakom postavlja ustrezno zahtevne učne izzive in si prizadeva za njihov napredek;
- » pri dijakih stalno preverja razumevanje, spodbuja ozaveščanje in usmerjanje procesa lastnega učenja;
- » proces poučevanja prilagaja ugotovitvam sprotne spremljanja in preverjanja dosežkov dijakov;
- » omogoča povezovanje ter nadgrajevanje znanja znotraj predmeta, med predmeti in predmetnimi področji;
- » poučuje in organizira samostojno učenje v različnih učnih okoljih (tudi virtualnih, zunaj učilnic), ob uporabi avtentičnih učnih virov in reševanju relevantnih življenjskih problemov in situacij;
- » ob doseganju predmetnih uresničuje tudi skupne cilje različnih področij (jezik, državljanstvo, kultura in umetnost; trajnostni razvoj; zdravje in dobrobit; digitalna kompetentnost; podjetnost).

Učitelj pri uresničevanju ciljev in standardov znanja učnega načrta dijakom omogoči prepoznavanje in razumevanje:

- » smisla oz. namena učenja (kaj se bodo učili in čemu);
- » uspešnosti lastnega učenja oz. napredka (kako in na temelju česa bodo vedeli, da so pri učenju uspešni in so dosegli cilj);
- » pomena različnih dokazov o učenju in znanju;
- » vloge povratne informacije za stalno izboljševanje ter krepitev občutka »zmorem«;
- » pomena medvrstniškega učenja in vrstniške povratne informacije.

Za doseganje celostnega in poglobljenega znanja učitelj načrtuje raznolike predmetne ali medpredmetne učne izzive, ki spodbujajo dijake k aktivnemu raziskovanju, preizkušanju, primerjanju, analiziranju, argumentiranju,

reševanju avtentičnih problemov, izmenjavi izkušenj in povratnih informacij. Ob tem nadgrajujejo znanje ter razvijajo ustvarjalnost, inovativnost, kritično mišljenje in druge prečne veščine. Zato učitelj, kadar je mogoče, izvaja projektni, problemski, raziskovalni, eksperimentalni, izkustveni ali praktični pouk in uporablja temu primerne učne metode, pripomočke, gradiva in digitalno tehnologijo.

Učitelj upošteva raznolike zmožnosti in potrebe dijakov v okviru notranje diferenciacije in individualizacije pouka ter personalizacije učenja s prilagoditvami, ki obsegajo:

- » učno okolje z izbiro ustreznih didaktičnih strategij, učnih dejavnosti in oblik;
- » obsežnost, zahtevnost in kompleksnost učnih ciljev;
- » raznovrstnost in tempo učenja;
- » načine izkazovanja znanja, pričakovane rezultate ali dosežke.

Učitelj smiselno upošteva načelo diferenciacije in individualizacije tudi pri načrtovanju domačega dela dijakov, ki naj bo osmišljeno in raznoliko, namenjeno utrjevanju znanja in pripravi na nadaljnje učenje.

Individualizacija pouka in personalizirano učenje sta pomembna za razvijanje talentov in potencialov nadarjenih dijakov. Še posebej pa sta pomembna za razvoj, uspešno učenje ter enakovredno in aktivno vključenost dijakov s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami, z učnimi težavami, dvojno izjemnih, priseljencev ter dijakov iz manj spodbudnega družinskega okolja. Z individualiziranimi pristopi preko inkluzivne poučevalne prakse učitelj odkriva in zmanjšuje ovire, ki dijakom iz teh skupin onemogočajo optimalno učenje, razvoj in izkazovanje znanja, ter uresničuje v individualiziranih programih in v drugih individualiziranih načrtih načrtovane prilagoditve vzgojno-izobraževalnega procesa za dijake iz specifičnih skupin.

SPLOŠNA PRIPOROČILA ZA VREDNOTENJE ZNANJA

Vrednotenje znanja razumemo kot ugotavljanje znanja dijakov skozi celoten učni proces, tako pri spremljanju in preverjanju (ugotavljanje predznanja in znanja dijaka na vseh stopnjah učenja), kot tudi pri ocenjevanju znanja.

V prvi fazi učitelj kontinuirano spremlja in podpira učenje, preverja znanje vsakega dijaka, mu nudi kakovostne povratne informacije in ob tem ustrezno prilagaja lastno poučevanje. Pred začetkom učnega procesa učitelj najprej aktivira in ugotavlja dijakovo predznanje in ugotovitve uporabi pri načrtovanju pouka. Med učnim procesom sproti preverja doseganje ciljev pouka in standardov znanja ter spremlja in ugotavlja napredek dijaka. V tej fazi učitelj znanja ne ocenjuje, pač pa na osnovi ugotovitev sproti prilagaja in izvaja dejavnosti v podporo in spodbudo učenju (npr. dodatne dejavnosti za utrjevanje znanja, prilagoditve načrtovanih dejavnosti in nalog glede na zmožnosti in potrebe posameznih dijakov ali skupine).

Učitelj pripomore k večji kakovosti pouka in učenja, tako da:

- » sistematično, kontinuirano in načrtno pridobiva informacije o tem, kako dijak dosega učne cilje in usvaja standarde znanja;
- » ugotavlja in spodbuja razvoj raznolikega znanja – ne le vsebinskega, temveč tudi procesnega (tj. spretnosti in veščin), spremlja in spodbuja pa tudi razvijanje odnosnega znanja;

- » spodbuja dijaka, da dosega cilje na različnih taksonomskih ravneh oz. izkazuje znanje na različnih ravneh zahtevnosti;
- » spodbuja uporabo znanja za reševanje problemov, sklepanje, analiziranje, vrednotenje, argumentiranje itn.;
- » je naravnani na ugotavljanje napredka in dosežkov, pri čemer razume, da so pomanjkljivosti in napake zlasti priložnosti za nadaljnje učenje;
- » ugotavlja in analizira dijakovo razumevanje ter odpravlja vzroke za nerazumevanje in napačne predstave;
- » dijaka spodbuja in ga vključuje v premisleke o namenih učenja in kriterijih uspešnosti, po katerih vrednoti lastno učno uspešnost (samovrednotenje) in uspešnost vrstnikov (vrstniško vrednotenje);
- » dijaku sproti podaja kakovostne povratne informacije, ki vključujejo usmeritve za nadaljnje učenje.

Ko so dejavnosti prve faze (spremljanje in preverjanje znanja) ustrezno izpeljane, sledi druga faza, ocenjevanje znanja. Pri tem učitelj dijaku omogoči, da lahko v čim večji meri izkaže usvojeno znanje. To doseže tako, da ocenjuje znanje na različne načine, ki jih je dijak spoznal v procesu učenja. Pri tem upošteva potrebe dijaka, ki za uspešno učenje in izkazovanje znanja potrebuje prilagoditve.

Učitelj lahko ocenjuje samo znanje, ki je v učnem načrtu določeno s standardi znanja. Predmet ocenjevanja znanja niso vsi učni cilji, saj vsak cilj nima z njim povezanega specifičnega standarda znanja. Učitelj ne ocenjuje stališč, vrednot, navad, socialnih in čustvenih veščin ipd., čeprav so te zajete v ciljnih učnega načrta in jih učitelj pri dijaku sistematično spodbuja, razvija in v okviru prve faze tudi spremlja.

Na podlagi standardov znanja in kriterijev uspešnosti učitelj, tudi v sodelovanju z drugimi učitelji, pripravi kriterije ocenjevanja in opisnike ter jih na ustrezen način predstavi dijaku. Če dijak v procesu učenja razume in uporablja kriterije uspešnosti, bo lažje razumel kriterije ocenjevanja. Ugotovitve o doseganju standardov znanja, ki temeljijo na kriterijih ocenjevanja in opisnikih, se izrazijo v obliki ocene.

Učitelj z raznolikimi načini ocenjevanja omogoči izkazovanje raznolikega znanja (védenje, spretnosti, veščine) na različnih ravneh. Zato poleg pisnih preizkusov znanja in ustnih odgovorov ocenjuje izdelke (pisne, likovne, tehnične, praktične in druge za predmet specifične) in izvedbo dejavnosti (govorne, gibalne, umetniške, eksperimentalne, praktične, multimedijske, demonstracije, nastope in druge za predmet specifične), s katerimi dijak izkaže svoje znanje.

SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA PODROČJA/PREDMETA

88 tipk sodobnega klavirja ima svoje mesto celo v svetovnem dnevu klavirja, ki ga slavimo osemnosedeseti dan v letu.

Učni načrt učitelja usmerja pri izboru učnih strategij oziroma k cilju usmerjenih učnih dejavnosti. Učitelj pri načrtovanju učnih ur izhaja iz:

- temeljnih didaktičnih načel (npr. načelo aktivnosti, načelo nazornosti, načelo strukturiranosti, sistematičnosti in postopnosti, načelo ekonomičnosti in racionalnosti pouka, načelo povezovanja teorije in prakse, načelo trajnosti znanja, načelo motivacije, načelo individualizacije pouka, načelo socializacije dijaka),
- dijakovih glasbenih sposobnosti, spretnosti in znanj, razvojnih značilnosti, individualnih potreb in interesov ter
- kulturne, umetniške in sporočilne vrednosti glasbe.

Poleg že uveljavljenih in preizkušenih didaktičnih strategij ter metod v pouk vključuje inovativne tehnike, prožno uporablja različne učne oblike, uvaža nove didaktične postopke, učne metode in digitalne tehnologije. Pouk izvaja v spodbudnem učnem okolju, tako v razredu kot tudi zunaj njega. Obisk koncertov, glasbenih prireditev in srečanja z glasbenimi umetniki pomembno širijo glasbena znanja dijakov, spodbujajo kritično mišljenje in razvijajo estetsko vrednotenje.

Glasbena znanja prispevajo k razvoju ključne kompetence kulturna zavest in izražanje. Ob zavedanju slovenske glasbene in kulturne identitete, ki temelji na bogati zakladnici ljudske in umetne glasbe, dijaki širijo svoja znanja ter spoznavajo raznolikost in bogastvo glasbenih praks drugih kultur in narodov.

Zgradba učnega načrta

Cilji v učnem načrtu so oblikovani odprto in široko, kar učitelju omogoča avtonomijo pri izboru glasbenih vsebin ter njihovemu prilagajanju razvojnim značilnostim, zmožnostim in interesom dijakov. Cilji se nadgrajujejo iz letnika v letnik, kar zagotavlja postopnost in kontinuiteto skozi celotno gimnazijsko vertikalo. Standardi znanja so izpeljani iz ciljev.

Posamezen letnik gimnazije predstavlja temo v učnem načrtu. Pod vsako temo (letnik) so nanizane skupine ciljev zbrane pod svojim tematskim naslovom (npr. Tehnične in muzikalne prvine, Etude). V vsakem letniku gimnazije se uresničujejo vsi cilji vseh tematsko združenih skupin ciljev, načrtovanje teh ciljev pa naj bo uravnoteženo z razvidno rdečo nitjo učnega procesa. Skozi daljše časovno obdobje učitelj načrtuje postopno uvajanje ciljev in njihovo nadgradnjo z novimi, pri čemer izhaja iz usvojenih znanj in spretnosti, pridobljenih v predhodnih letnikih.

S široko opredelitvijo pojmov (npr. skladbe različnih obdobj in značajev) se učitelju omogoča avtonomija pri izboru strokovnih terminov glede na izbor glasbenih vsebin in druge vsebine tematskega sklopa.

Bistvene prvine klavirskega pouka so samostojno študiranje skladb različnih obdobj in slogov, branje *a prima vista*, igranje kadenc, harmonizacija, transpozicija in klavirska spremljava. Še posebej v 3. in 4. letniku naj dijak spremlja pevce, instrumentaliste in pevske zборе. Priporočljivo je tudi igranje preprostih (npr. narodnih) pesmi po posluhu z ustrezno spremljavo. Posebno pozornost velja nameniti še pomnjenju izbranih glasbenih del in s tem h krepitvi različnih vrst spomina (slušni, motorični, harmonski, oblikovni, čustveni, jezikovni ...). Prav tako pomembna je improvizacija, ki dijaku omogoča razvoj ustvarjalnih, slušnih in izraznih sposobnosti ter boljše iznajdljivost v nepredvidljivih okoliščinah izvajalskih nastopov.

Dijak pri pouku klavirja krepi notranji sluh, glasbeno domišljijo in doživljanje, uzaveščeno posluša kvaliteto zvoka in sledi procesu oblikovanja interpretacije ter vrednoti svoje igranje. Ob tem uzavešča telesno držo,

ravnovesje in prožnost gibov, sprošča morebitne odvečne napetosti ob igranju klavirja ter uporablja široko paleto težnostne igre in dotikov prstov s klavirskimi tipkami. Učitelj lahko v procesu pouka ob spoštovanju dijakove integritete in njegovi privolitvi tudi s fizičnim dotikom pomaga do uzaveščanja drže, učinkovitega gibanja in fizioloških procesov telesa ter do sproščanja morebitnih napetosti. Učitelj uzavešča dijaka o pomenu splošnega zdravja, fizične kondicije in vaj za telesno moč ter prožnost. Pomaga mu oblikovati rutine ogrevanja telesa pred vadenjem, raztezanja obremenjenih delov telesa v odmorih in načine umirjanja po končanem vadenju.

Učitelj omogoča dijaku soustvarjanje učnega procesa s ključnimi dejavniki: namera učenja, osebni cilji, kriteriji uspešnosti, zastavljanje vprašanj, samovrednotenje in medvrstniško vrednotenje. To vodi k aktivnejši dijakovi vlogi v učnem procesu ter k celostnemu razvoju in trajnejšemu znanju. Dijak si ob učnem načrtu zastavlja kratko-, srednje- in dolgoročne cilje in namere, vrednoti svoje delo v povezavi z zastavljenimi cilji ter je deležen kvalitetnih in izčrpnih povratnih informacij predvsem od strani učitelja, prav tako pa tudi od drugih dijakov (ob nastopih ali drugih skupinskih projektih), z namenom krepitev osebnostno-glasbeno-pianističnega razvoja, veščin, znanja in nadgradnje dosežkov.

Dijak razvija odgovornost za svoja znanja in spretnosti: v povezavi z učnim načrtom in standardi znanja oblikuje lastne cilje; razvija sposobnosti za načrtovanje učenja; usvaja ter oblikuje strategije za doseganje zastavljenih ciljev; ob sistematični vadbi razvija delovne navade in odnos do dela; spremlja in samostojno vrednoti uspešnost svojega napredka v skladu z zastavljenimi cilji. Na nastopih predstavlja svoje ustvarjalne in poustvarjalne dosežke.

Dijak pridobiva verodostojne podatke iz knjižnih in drugih virov ter tehtno uporablja računalniške programe in mobilne aplikacije. Učitelj uči in spodbuja dijaka k uporabi kvalitetnih notnih izdaj. Svoje znanje in splošno razgledanost dijak širi z dostopanjem do spletnih informacij, kot so: IMSLP in druge knjižnice, You Tube, Spotify in podobni kanali za poslušanje glasbe. Priporočene vsebine, ki podpirajo ter širijo njegovo glasbeno znanje in spretnosti, so: avtentičnost igranja (authenticity in music), izvajalska praksa (performance practice), historično informirana izvajalska praksa (historically informed performance practice), najrazličnejše tehnike dihanja, sproščanja, motivacije, vizualizacije, EFT (emotional freedom technique) in somatske prakse (Aleksandrova tehnika, Feldenkraisova metoda, body-mind centering, body mapping, Grindeajina tehnika ...). Slednje omogočajo tudi stabilno zdravstveno stanje in psihofizično kondicijo, učinkovito soočanje s tremo in z izvajalsko anksioznostjo ter pripravljajo na optimalne izvajalske nastope. Dijak uporablja možnosti avdio in video snemanja glasbenih izvedb med poukom, med procesi vadenja in na nastopih.

Učitelj spodbuja dijaka k obisku koncertov, ki so pomemben vir izkušenj in informacij, ki jih ne more dati sam pouk. Dijak tako spoznava bogastvo glasbene literature in se srečuje z interpretativnimi dosežki priznanih umetnikov, kar oblikuje njegovo umetniško osebnost. Ob tem spoznava zakonitosti profesionalnega dela svojega področja tudi s praktičnih, z organizacijskih in drugih vidikov, ki pomembno vplivajo na njegovo bodočo poklicno izbiro in pot.

Pouk naj poteka na akustičnem klavirju ali pianinu, ki je uglašen in redno vzdrževan.

Vrednotenje, preverjanje in ocenjevanje znanja

Pod vsako skupino ciljev so nanizani široko zastavljeni cilji in standardi znanja, ki učitelju omogočajo avtonomijo. Iz ciljev, ki jih lahko objektivno preverimo, so izpeljani standardi. Standarde znanja se dosega skozi vzgojno-izobraževalno delo v dejavnostih, ki se izvajajo v živo s prepletanjem ciljev, vsebin, metod in oblik dela. Pri doseganju kakovostne ravni standardov upoštevamo individualne značilnosti glasbenega razvoja dijakov.

Pri vrednotenju znanja učitelj redno spremlja dijakov postopni razvoj in napredek, preverja njegovo moč dojemanja glasbe, raven znanja, sposobnosti in spretnosti. Dijaku zagotavlja izčrpne povratne informacije o njegovem delu in napredovanju. Sprotno temeljito vrednotenje znanja, sposobnosti in spretnosti zagotavlja celovito sliko o napredku in morebitnih težavah posameznega dijaka. Na tem temelju pripravimo načrt nadaljnjega dela in oblikujemo učinkovite strategije za vadenje. Učitelj preverja znanje pri vsaki individualni uri pouka, na internih in javnih nastopih. K preverjanju lahko učitelj občasno povabi tudi druge učitelje istega ali sorodnega predmeta, kar bo okrepilo timsko delo, izmenjavo izkušenj in usklajevanje meril.

Učitelj učinkovito pripravlja dijaka na nastope; to vključuje tako temeljito tehnično, muzikalno in doživljajsko pripravljenost skladbe kot tudi psihofizično pripravo. Ob tem je pomemben tudi mentalni trening (zvočno, vizualno, fizično, miselno predstavljanje skladbe), kognitivno prestrukturiranje omejujočih misli, vizualizacija optimalnega nastopa, čustvena regulacija pred nastopom, med njim in po njem ter širok nabor dostopnih tehnik za optimalni nastop ter doživljanje zanosa (*flowa*).

Priporočljivo je, da dijak ob koncu šolskega leta izvede zaključni nastop, na katerem predstavi svoje pridobljeno znanje in spretnosti iz priporočene snovi. Na tem nastopu dijak izkaže minimalne standarde znanja z izvedbo predvidenih vsebin, ki so specifične za vsak letnik. Zaključni nastop naj dijaku omogoči, da svoje znanje in spretnosti pokažejo na praktičen in ustvarjalen način. Nastop se ocenjuje.

Priporočamo, da dosežek dijaka na zaključnem nastopu ocenita vsaj dva učitelja, ki ne poučujeta dijaka. Oceno določita v soglasju z učiteljem nosilcem predmeta.

Priporočena snov za zaključni nastop:

1.LETNIK:

Dijak:

- » zaigra durovo in molovo lestvico v razdalji oktave, vzporedno in kombinirano čez štiri oktave;
- » zaigra malo razložitev štiriglasnega durovega in molovega kvintakorda z obrati, vzporedno čez štiri oktave, razloženo in v sozvočju;
- » zaigra etudo iz priporočene literature (razen Czerny op. 821) ali druge literature primerljive ali zahtevnejše težavnostne stopnje;
- » zaigra Mali preludij ali Dvoglasno invencijo J. S. Bacha ali drugo baročno skladbo primerljive ali zahtevnejše težavnostne stopnje;
- » zaigra dva stavka sonatine ali en stavek sonate (sonatna oblika) iz priporočene literature ali druge literature primerljive ali zahtevnejše težavnostne stopnje;

- » zaigra skladbo 19., 20., 21. stoletja ali skladbo slovenskega skladatelja iz priporočene ali druge literature primerljive ali zahtevnejše težavnostne stopnje;
- » zaigra eno skladbo *a prima vista*.

2. LETNIK:

Dijak:

- » zaigra durovo in molovo lestvico v razdalji oktave, vzporedno in kombinirano čez štiri oktave;
- » zaigra veliko razložitev durovega in molovega kvintakordi z obrati, vzporedno čez štiri oktave;
- » zaigra malo razložitev D7 in zm7 z obrati, vzporedno čez dve oktavi, razloženo in v sozvočju;
- » zaigra etudo iz priporočene literature ali druge literature primerljive ali zahtevnejše težavnostne stopnje;
- » zaigra Mali preludij (6) ali Dvoglasno invencijo J. S. Bacha ali drugo baročno skladbo primerljive ali zahtevnejše težavnostne stopnje;
- » zaigra dva stavka sonatine ali sonate iz priporočene literature ali druge literature primerljive ali zahtevnejše težavnostne stopnje;
- » zaigra skladbo 19., 20., 21. stoletja ali skladbo slovenskega skladatelja iz priporočene ali druge literature primerljive ali zahtevnejše težavnostne stopnje;
- » zaigra skladbo *a prima vista*;
- » transponira krajšo etudo ali krajšo skladbo za en cel ton gor ali dol ali v tonaliteto do treh predznakov.

3. LETNIK:

Dijak:

- » zaigra durovo in molovo lestvico v razdalji oktave, kombinirano;
- » zaigra durovo in molovo lestvico v razdalji terce, vzporedno čez štiri oktave;
- » zaigra veliko razložitev durovega in molovega kvintakorda z obrati, kombinirano;
- » zaigra malo razložitev D7 in zm7 z obrati, vzporedno čez dve oktavi, razloženo in v sozvočju;
- » zaigra etudo iz priporočene literature ali druge literature primerljive ali zahtevnejše težavnostne stopnje;
- » zaigra dva stavka (obvezna Sarabanda) Francoske suite ali Triglasno invencijo J. S. Bacha;
- » zaigra dva stavka sonate iz priporočene literature ali druge literature primerljive ali zahtevnejše težavnostne stopnje;

- » zaigra skladbo 19., 20., 21. stoletja ali skladbo slovenskega skladatelja iz priporočene ali druge literature primerljive ali zahtevnejše težavnostne stopnje;
- » zaigra harmonizacijo samostojno izbrane melodije v dolžini najmanj osem taktov;
- » zaigra klavirsko spremljavo pevca, instrumentalista ali pevskega zbora.

4. LETNIK:

Dijak:

- » zaigra etudo iz priporočene ali druge literature primerljive ali zahtevnejše težavnostne stopnje;
- » zaigra Triglasno invencijo ali dva stavka iz Francoske suite (obvezna Sarabanda) ali Preludij in fuga iz WTK J. S. Bacha;
- » zaigra dva stavka klasicistične sonate (en stavek v sonatni obliki) iz priporočene literature ali druge literature primerljive ali zahtevnejše težavnostne stopnje;
- » zaigra skladbo 19., 20., 21. stoletja ali skladbo slovenskega skladatelja iz priporočene ali druge literature primerljive ali zahtevnejše težavnostne stopnje;
- » zaigra samostojno izbrano ali komponirano, izdelano in interpretirano klavirsko spremljavo solista (petje ali instrument) ali zbora.

Učitelj prevzame odgovornost za izbiro ustreznega programa, s katerim se dijak predstavlja na nastopih, preverjanjih znanja in ocenjevanjih. Poleg priporočene literature uporabljamo tudi drugo gradivo iz bogate zakladnice klavirske literature. Širok nabor klavirske literature omogoča izbor del, ki bodo najbolj koristila posamezniku. Primernost ali stopnjo zahtevnosti izbranih skladb lahko preverjamo v literaturi, kot je:

Magrath, Jane. (1995). *Pianists Guide to Standard Teaching and Performance Literature*. Van Nuys: Alfred Publishing Co., Inc.

Hinson, Maurice, in Roberts, Wesley. (2014). *Guide to the Pianist's Repertoire*. Bloomington: Indiana University Press.

Rueger, Christoph (ur.). (1998). *Harenberg Klaviermusikführer*. Dortmund: Harenberg Kommunikation.

Prav tako lahko primernost ali stopnjo zahtevnosti izbranih skladb raziščemo na spletnih straneh, kot so:

Piano Pieces by Level – IMSLP

<https://www.pianolibrary.org/difficulty>

<https://pianosyllabus.com>

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/u1ny2vr>

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/a9exmsj>

Dijak se uči samostojnega pisanja programskih in koncertnih listov. Za obvladovanje ustreznega pisanja programskih in koncertnih listov je pomembno negovanje glasbene pismenosti. Upošteva se izvirni, dogovorjeni in splošno sprejeti zapis skladateljevega imena in priimka, razvrstitve njegovih del, oznak ter naslovov skladb. Slednji so pogosto slovenjeni.

Medpredmetno povezovanje

Velik pomen ima medpredmetno povezovanje, kar pomeni iskanje povezav predmeta z drugimi predmetnimi področji, sodelovanje učiteljev različnih predmetnih področij v učno-vzgojnih dejavnostih, vzajemno načrtovanje skupne ali sočasne obravnave sorodnih vsebin in podobno. Učitelj se povezuje z drugimi strokovnimi člani pedagoškega aktiva, sodeluje pri načrtovanju medpredmetnih povezav in ustvarjalno oblikuje izvajanje učnega procesa.

Dijak se ob vključevanju v komorne skupine, zборе in druge skupne projekte navaja na medsebojno umetniško sodelovanje ter razvija sposobnosti komunikacije, ustvarjalnosti, samoiniciativnosti in podjetnosti. Svoje znanje, pridobljeno pri drugih strokovnih glasbenih predmetih, uporablja pri poglobljeni analizi skladb, kar pripomore k boljšemu razumevanju in h kvalitetnejši izvedbi programa. Večja prenosljivost znanja oblikuje tudi samostojnejšo osebnost, ki se lažje spopada z različnimi izzivi v stroki in v življenju. Zmožnost povezovanja različnih znanj, uvidov in spretnosti pa hkrati prispeva k večji posameznikovi kulturni in etični zavesti ter osebnostni stabilnosti.

Skupni cilji

Cilji predmeta podpirajo skupne cilje s področij jezika, državljanstva, kulture in umetnosti, trajnostnega razvoja, zdravja in dobrobiti, digitalne kompetentnosti in podjetnosti, ki jih dijak dosega v okviru pouka.

Jezik, državljanstvo, kultura in umetnost

- » Spoznava (1.1.2.1) in uporablja strokovno terminologijo glasbenega jezika. (1.1.2.2)
- » Analizira različne glasbene zapise in druga gradiva o glasbi. (1.1.4.1)
- » Razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo. (1.1.5.1)
- » Vzpostavlja odnos do umetnosti in ozavešča lastno doživljanje. (1.3.1.1)
- » Spoznava umetniške zvrsti, njihova izrazna sredstva ter kulturno-zgodovinski kontekst. (1.3.2.1)
- » Uživa ob ustvarjanju glasbe ter se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih. (1.3.4.1)
- » Svobodno izraža in uresničuje ustvarjalne ideje. (1.3.4.2)
- » Živi kulturo in umetnost kot vrednoto. (1.3.5.1)

Trajnostni razvoj

- » S pomočjo glasbe prepoznava lastne vrednote v povezavi s trajnostnim razvojem. (2.1.1.1)

- » Gradi odgovoren odnos do naravnih sistemov. **SC** (2.1.3.1)
- » Kritično presoja informacije z vidika okolja, živih bitij in družbe ob upoštevanju različnih perspektiv. **SC** (2.2.2.1)
- » Sodeluje z drugimi pri ukrepanju za trajnostnost. **SC** (2.4.2.1)

Zdravje in dobrobit

- » Uravnava lastno doživljanje **SC** (3.1.2.1), razvija samozavest in samospoštovanje. **SC** (3.1.2.2)
- » Glasbene dejavnosti spodbujajo radovednost **SC** (3.1.4.1) in sprostitve. **SC** (3.2.3.2)
- » Vključuje se v gibalne dejavnosti **SC** (3.2.1.3), s katerimi vzpostavlja pozitiven odnos do gibanja **SC** (3.2.1.2) ter spoznava ukrepe za ohranjanje zdravja. **SC** (3.2.4.1)
- » Razvija spretnost aktivnega poslušanja **SC** (3.3.2.1) in sodelovalne veščine. **SC** (3.3.3.1)

Digitalna kompetentnost

- » Pri iskanju informacij o glasbi **SC** (4.1.1.1), ustvarjanju, urejanju in deljenju v različnih formatih uporablja digitalno tehnologijo. **SC** (4.2.1.1), **SC** (4.3.1.1), **SC** (4.3.2.1)
- » Upravlja svojo digitalno identiteto. **SC** (4.2.6.1)
- » Prepoznava tehnične težave in jih skuša reševati. **SC** (4.5.1.1)

Podjetnost

- » Uporablja glasbeno znanje in izkušnje pri reševanju izzivov. **SC** (5.1.2.1), **SC** (5.3.1.1)
- » Vrednoti dosežke ustvarjanja ter uspešnost pri doseganju zastavljenih. **SC** (5.3.5.2)
- » Uporablja pridobljeno glasbeno znanje v novih situacijah, npr. pri ustvarjanju. **SC** (5.3.5.3)

Delo z dijaki z raznolikimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami

Učitelj preko inkluzivne prakse prilagodi poučevanje, preverjanje in ocenjevanje znanja za nadarjene dijake, dijake z učnimi težavami, dijake s posebnimi potrebami, dijake priseljence, dijake iz manj spodbudnega družinskega okolja. Prilagaja vsebine, metode, oblike in pristope dela, čas ter rabo didaktičnih pripomočkov za doseg ciljev in standardov znanj ali preseganjem le-teh. Delo z dijaki z raznolikimi potrebami zahteva timsko delo, sodelovanje med učitelji, spremljevalci in drugimi strokovnjaki. Učitelj sproti evalvira učinkovitost prilagoditev ter jih po potrebi spreminja glede na dijakov napredek.

Osnovno izhodišče za učiteljevo delo v prilagodljivem in vključujočem učnem okolju so spoštovanje ter upoštevanje različnosti, izvirnosti in individualnosti, pa tudi njegova lastna inkluzivna poučevalna praksa, zaradi vse večje raznolikosti med dijaki. Prilagodljivo in vključujoče učno okolje poudarja pomen koncepta vključevanja, ki temelji na dojemanju razreda kot skupnosti različnih in edinstvenih posameznikov ter zahteva prilagoditev vzgojno-izobraževalnega procesa, da ta ustreza potrebam vseh dijakov.

Literatura

Ahačič, K. (2025). *Ključni cilji po področjih skupnih ciljev* (Spletna izd.). Zavod RS za šolstvo.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/eohqiiI>

Holcar, A. idr. (2016). *Formativno spremljanje v podporo učenju. Priročnik za učitelje in strokovne delavce*. Zavod RS za šolstvo.

Marentič Požarnik, B. (2021). *Psihologija učenja in pouka*. DZS.

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

1. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

Dijak v 1. letniku spoznava glasbene vsebine skozi cilje naslednjih tem: *Tehnične in muzikalne prvine, Etude, Skladbe iz obdobja baroka in predklasicizma, Skladbe iz obdobja klasicizma, Skladbe 19., 20. in 21. stoletja, Skladbe slovenskih skladateljev ter Skladbe a prima vista, transpozicija, kadence, harmonizacija in improvizacija*. Bistvene prvine so samostojno študiranje skladb različnih obdobij in slogov, branje *a prima vista*, igranje kadenc, harmonizacija in transpozicija.

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE

CILJI

Dijak:

- : uzavešča držo telesa v ravnovesju in sprošča morebitne odvečne napetosti telesa pred igranjem in med njim;
- SC (3.2.3.2)
- : igra lestvice v razdalji oktave, vzporedno in kombinirano čez štiri oktave, v izbranih tonalitetah, z ustreznimi prstnimi redi in v povezavi s klavirsko literaturo;
- : igra malo razložitve ter sozvočje štiriglasnih durovih in molovih kvintakordov, v izbranih tonalitetah, z ustreznimi prstnimi redi in v povezavi s klavirsko literaturo;
- : igra malo razložitve dominantnega in zmanjšanega septakorda z obrati, vzporedno čez dve oktavi, razloženo in v sozvočju, v izbranih tonalitetah, z ustreznimi prstnimi redi in v povezavi s klavirsko literaturo;
- : zavestno usvaja osnovne elemente pianistične tehnike;
- : izvaja različne artikulacije v povezavi s klavirsko literaturo;
- : razvija zdravo koordinirano prstno tehniko.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zaigra durovo in molovo lestvico v razdalji oktave, vzporedno in kombinirano čez štiri oktave;

- » zaigra malo razložitev štiriglasnega durovega in molovega kvintakorda z obrati, vzporedno čez štiri oktave, razloženo in v sozvočju;
- » zaigra malo razložitev D7 in zm7 z obrati, vzporedno čez dve oktavi, razloženo in v sozvočju.

TERMINI

- lestvice
- akordi
- prstni redi
- pojmi za izražanje ritma, tempa, agogike, artikulacije in dinamike

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Za spodbujanje poglobljene zbranosti dijak izvaja lestvice z raznolikimi prstnimi redi in z začenjanjem na različnih stopnjah lestvice (priporočila Cortota, Feuchtwangerja, Roskellove idr.).

Izvajanje lestvic in akordov naj temelji na dobri slušni predstavi in teoretičnem razumevanju.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku – v učiteljevi prisotnosti ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja
- » s polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev

OPISNI KRITERIJI

Dijak izkaže koordinirano, enakomerno in tonsko izenačeno obvladovanje izbranih lestvic in akordov.

ETUDE

CILJI

Dijak:

- : igra etude, ki so primerne za razvoj različnih vrst tehnike ter ustrezajo dijakovim sposobnostim in predznanju;
- : se uči ustrezne izbire prstnih redov ob upoštevanju muzikalne izvedbe in fizičnih predispozicij roke;
- : ob razvijanju hitrosti posebno pozornost posveča tonu, fraziranju, razvoju drobne tehnike, koordinaciji leve in desne roke, gibanju palca, rotaciji, različni artikulaciji;
- SC (1.1.2.1)
- : skozi etude povezuje tehnične in glasbene prvine tako, da razvija občutek za natančen pulz, ritem, metrum ter občutljivost tonskega, melodičnega in harmonskega sluha.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zaigra etude ali skladbe etudnega značaja.

TERMINI

◦ etuda ◦ pojmi za izražanje pulza, ritma, metruma, tempa, agogike, artikulacije, fraziranja, dinamike in harmonije

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Etude so lahko odlična izhodiščna spodbuda za razvijanje dijakove samozavesti. Izbor etud naj upošteva raznolikost tehničnih prvin, tudi v povezavi z dijakovimi zmožnostmi ter z elementi, s katerimi se dijak sooča v izbrani klavirski literaturi.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku – v učiteljevi prisotnosti ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja
- » s polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev
- » z internimi in javnimi nastopi, na katerih dela izvaja na pamet

OPISNI KRITERIJI

Ocenjujemo tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih skladb. Ocena naj bo objektivna ter odraz tega, kar je dijak dejansko izkazal med letom pri pouku in na nastopih.

SKLADBE IZ OBDOBJA BAROKA IN PREDKLASICIZMA

CILJI

Dijak:

- : spoznava temeljne značilnosti baročne in predklasicistične literature ter izvajalske prakse;
- : spoznava zgodovino razvoja klavirja;
- : nadgrajuje osnove polifonije z igranjem kanonov in dvoglasja;
- : spoznava temeljne značilnosti galantnega sloga in umetnost okraševanja melodije v homofonem stavku;
- : usvaja posamezne skladbe ali stavke cikličnih del nemških, francoskih, italijanskih, angleških, švedskih in drugih baročnih ter predklasicističnih skladateljev.

SC (1.1.4.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zaigra kanone;
- » zaigra Mali preludij ali Dvoglasno invencijo J. S. Bacha ali drugo baročno skladbo.

TERMINI

◦ baročne in predklasicistične glasbene oblike ◦ pojmi za izražanje pulza, ritma, tempa, agogike, artikulacije, ornamentacije, dinamike, fraziranja, polifonije in harmonije

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Za historično informirano izvajanje skladb J. S. Bacha je skladno z urtekstom založbe Henle priporočeno uporabljati izdaje B. Mugellinija.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku – v učiteljevi prisotnosti ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja
- » s polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev
- » z internimi in javnimi nastopi

OPISNI KRITERIJI

Ocenjujemo tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih skladb. Ocena naj bo objektivna ter odraz tega, kar je dijak dejansko izkazal med letom pri pouku in na nastopih.

SKLADBE IZ OBDOBJA KLASICIZMA

CILJI

Dijak:

- : spozna krajše klasicistične glasbene oblike (bagatele, plesi, divertimenti, rondoji, variacije idr.) in ciklične oblike (sonatine, sonate);
- : spozna temeljne slogovne značilnosti obdobja, (artikulacija, fraziranje, dinamika, pedalizacija, okraševanje, harmonija, polifonija);
- SC (1.1.2.1)
- : ob upoštevanju slogovnih zakonitosti in skladateljevih oznak razvija občutek za pulz, ritem, tempo, agogiko in smisel za avtentičnost glasbenega izraza;
- : obvladuje sposobnost daljše osredotočene pozornosti in spozna različne metode pomnjenja.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zaigra dva stavka sonatine ali en stavek sonate (sonatna oblika).

TERMINI

- sonatni stavek in druge klasicistične oblike
- pojmi za izražanje pulza, ritma, tempa, agogike, artikulacije, ornamentacije, dinamike, fraziranja, polifonije in harmonije

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Dijak zna analizirati sonatno obliko; opredeli glavne, stranske, zaključne teme, določi tonalitete in samostojno spremlja izbrane teme s preprostimi akordi ter ob tem uzavesti fraziranje.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku – v učiteljevi prisotnosti ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja
- » s polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev
- » z internimi in javnimi nastopi

OPISNI KRITERIJI

Ocenjujemo tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih skladb. Ocena naj bo objektivna ter odraz tega, kar je dijak dejansko izkazal med letom pri pouku in na nastopih.

SKLADBE 19., 20. IN 21. STOLETJA

CILJI

Dijak:

- : spoznava glasbene oblike romantike in interpretacijske značilnosti romantičnega sloga (kantilena, rubato, artikulacija, fraziranje, dinamika, pedalizacija idr.);
- : spoznava glasbene oblike impresionizma in interpretacijske značilnosti impresionističnega sloga (tonsko in barvno niansiranje, dinamika, pedalizacija idr.);
- SC (1.1.2.1)
- : seznanja se s kompozicijskimi tehnikami 20. in 21. stoletja, s sodobnimi nestandardnimi notnimi zapisi, z razširjenimi zvočnimi možnostmi klavirja in tehnikami igranja;
- SC (1.1.4.1)
- : spoznava nabor skladb, ki izhajajo iz pesmi in napevov ter plesnih tradicij različnih narodov in zgodovinskih slogov ter ob tem razvija občutek za ritem, oblikovanje fraze in agogiko;
- : posebno pozornost namenja estetiki tonskega oblikovanja;
- : razvija smisel za avtentičnost glasbenega izraza;
- : obvladuje različne metode pomnjenja.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zaigra dve skladbi 19., 20. ali 21. stoletja.

TERMINI

- slogovni in oblikovni pojmi glasbe 19., 20. in 21. stoletja
- pojmi za izražanje pulza, ritma, tempa, agogike, artikulacije, ornamentacije, dinamike, fraziranja, polifonije in harmonije

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Nekatere navedene zbirke v priporočeni literaturi vsebujejo skladbe različne težavnostne stopnje, zato je potrebna ustrezna in premišljena izbira glede na dijakovo predznanje in predispozicije. Skladbe lažje težavnostne stopnje so primerne za širjenje repertoarja in za branje *a prima vista*.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku – v učiteljevi prisotnosti ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja
- » s polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev
- » z internimi in javnimi nastopi, na katerih dela izvaja na pamet

OPISNI KRITERIJI

Ocenjujemo tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih skladb. Ocena naj bo objektivna ter odraz tega, kar je dijak dejansko izkazal med letom pri pouku in na nastopih.

SKLADBE SLOVENSkih SKLADATELJEV

CILJI

Dijak:

○: s skladbami slovenskih skladateljev spoznava, ohranja, neguje in oživlja tradicionalne pesmi in napeve ter narodovo kulturno izročilo;

○: spoznava različne sloge pisanja slovenskih avtorjev;

○: pozna licence in spoštuje pravice avtorjev ter jih ustrezno navaja.

SC (4.3.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» zaigra skladbo slovenskega skladatelja ali lastno skladbo.

TERMINI

◦ pojmi v povezavi z različnimi slogi slovenskih avtorjev

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Dijak igra vsaj eno skladbo slovenskega avtorja.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

» pri pouku – v učiteljevi prisotnosti ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja

» s polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev

» z internimi in javnimi nastopi, na katerih dela izvaja na pamet

OPISNI KRITERIJI

Ocenjujemo tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih skladb. Ocena naj bo objektivna ter odraz tega, kar je dijak dejansko izkazal med letom pri pouku in na nastopih.

SKLADBE A PRIMA VISTA, TRANSPOZICIJA, KADENCE, HARMONIZACIJA IN IMPROVIZACIJA

CILJI

Dijak:

- : igra lažje kratke skladbe a prima vista;
 - : transponira lažje etude, kanone in skladbe za polton gor ali dol ali v tonaliteto z enim predznakom;
 - : igra popolne kadence v ozki legi (z levo roko igra osnovne tone, z desno roko pa triglasne akorde) v treh melodičnih legah: terčna, kvintna in oktavna lega; kadence transponira;
 - : v različnih tonalitetah igra preproste eno- ali večglasne fraze vprašanja in odgovora, samostojno, izmenjaje z učiteljem ali drugim dijakom;
 - : seznanja se s klavirskimi skladbami ali klavirskimi izvlečki filmskih skladb uveljavljenih skladateljev, kot so: Ludovico Einaudi, Joe Hisaishi, Yann Tiersen, John Williams, Hans Zimmer idr.;
 - : harmonizira melodije slovenskih ljudskih pesmi v različnih tonalitetah, v povezavi s teoretičnimi predmeti.
- SC (1.3.4.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zna transponirati lažje etude, kanone in skladbe za polton gor ali dol ali v tonaliteto z enim predznakom;
- » zaigra eno skladbo *a prima vista*.

TERMINI

○ a prima vista ○ kadence ○ harmonične in melodične lege akordov ○ taktovski načini in ritmični vzorci v raznolikosti plesnih oblik ○ fraze ○ improvizacija ○ harmonizacija

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Dijak igra kadence v raznolikih taktovskih načinih in s karakternimi ritmičnimi vzorci (menuet, sarabanda, koračnica, tarantela, vzhodno-evropski plesi, latinsko-ameriški plesi, sodobni plesi idr.).

Dijak posluša raznolike izvedbe slovenskih ljudskih pesmi in skuša po posluhu ugotoviti sosledja akordov.

Dijaka spodbujamo, da skozi raziskovanje klavirskega tona, melodij in harmonij ter ritma razvija lastno ustvarjalnost in izraz.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku – v učiteljevi prisotnosti ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja
- » s polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev
- » z igranjem lastnih skladb na nastopih

OPISNI KRITERIJI

Ocenjujemo tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje branja dodeljene skladbe. Ocena naj bo objektivna ter odraz tega, kar je dijak dejansko izkazal med letom pri pouku.

2. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

Dijak v 2. letniku spoznava glasbene vsebine skozi cilje naslednjih tem: *Tehnične in muzikalne prvine, Etude, Skladbe iz obdobja baroka in predklasicizma, Skladbe iz obdobja klasicizma, Skladbe 19., 20. in 21. stoletja, Skladbe slovenskih skladateljev ter Skladbe a prima vista, transpozicija, kadence, harmonizacija in improvizacija*. Bistvene prvine so samostojno učenje skladb različnih obdobj in slogov, branje *a prima vista*, igranje kadenc, harmonizacija in transpozicija.

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE

CILJI

Dijak:

- : uzavešča držo telesa v ravnovesju in sprošča morebitne odvečne napetosti telesa pred igranjem in med njim;
- SC (3.2.3.2)
- : igra lestvice v razdalji oktave, vzporedno in kombinirano čez štiri oktave, v vseh tonalitetah, z ustreznimi prstnimi redi in v povezavi s klavirsko literaturo;
- : igra veliko razložitev durovih in molovih kvintakordov, vzporedno čez štiri oktave, v vseh tonalitetah, z ustreznimi prstnimi redi in v povezavi s klavirsko literaturo;
- : igra malo razložitev dominantnega in zmanjšanega septakorda z obrati, vzporedno čez dve oktavi, razloženo in v sozvočju, v izbranih tonalitetah, z ustreznimi prstnimi redi in v povezavi s klavirsko literaturo;
- : zavestno usvaja osnovne elemente pianistične tehnike;
- : izvaja različne artikulacije v povezavi s klavirsko literaturo;
- : izkaže koordinirano prstno tehniko.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zaigra dve durovi in dve molovi lestvici v razdalji oktave, vzporedno in kombinirano čez štiri oktave;

» zaigra veliko razložitev dveh durovih in dveh molovih kvintakordov z obrati, vzporedno čez štiri oktave;

» zaigra malo razložitev D7 in zm7 z obrati, vzporedno čez dve oktavi, razloženo in v sozvočju.

TERMINI

◦ prstni redi ◦ pojmi za izražanje ritma, tempa, agogike, artikulacije in dinamike

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Za spodbujanje poglobljene zbranosti dijak izvaja lestvice z raznolikimi prstnimi redi in z začenjanjem na različnih stopnjah lestvice (priporočila Cortota, Feuchtwangerja, Roskellove idr.).

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

» pri pouku – v učiteljevi prisotnosti ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja

» s polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev

» z nastopi, na katerih dela izvaja na pamet

OPISNI KRITERIJI

Dijak izkaže koordinirano, enakomerno in tonsko izenačeno obvladovanje izbranih lestvic in akordov.

ETUDE

CILJI

Dijak:

- : igra etude, ki so primerne za razvoj različnih vrst tehnike ter ustrezajo dijakovim sposobnostim in predznanju;
- : se uči ustrezne izbire prstnih redov ob upoštevanju muzikalne izvedbe in fizičnih predispozicij roke;
- : pozornost posveča kvaliteti tona, fraziranju, razvoju drobne tehnike, koordinaciji leve in desne roke, gibanju palca, rotaciji, različni artikulaciji;
- : skozi etude povezuje tehnične in glasbene prvine tako, da razvija občutek za natančen pulz, ritem, metrum ter občutljivost tonskega, melodičnega in harmonskega sluha.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zaigra etude ali skladbe etudnega značaja.

TERMINI

◦ etuda ◦ pojmi za izražanje pulza, ritma, metruma, tempa, agogike, artikulacije, fraziranja, dinamike in harmonije

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Etude so lahko odlična izhodiščna spodbuda za razvijanje dijakove samozavesti. Izbor etud naj upošteva raznolikost tehničnih prvin, tudi v povezavi z dijakovimi zmožnostmi ter z elementi, s katerimi se dijak sooča v izbrani klavirski literaturi.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku – v učiteljevi prisotnosti ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja
- » s polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev
- » z nastopi, na katerih dela izvaja na pamet

OPISNI KRITERIJI

Ocenjujemo tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih etud. Ocena naj bo objektivna ter odraz tega, kar je dijak dejansko izkazal med letom pri pouku in na nastopih.

SKLADBE IZ OBDOBJA BAROKA IN PREDKLASICIZMA

CILJI

Dijak:

- : pogloblja znanje o značilnostih baročne in predklasicistične literature ter izvajalske prakse;
- : spoznava zgodovino razvoja klavirja;
- : nadgrajuje osnove polifonije z igranjem kanonov in dvoglasja;
- : pogloblja znanje o značilnostih galantnega sloga in umetnosti okraševanja melodije v homofonem stavku;
- : usvaja posamezne skladbe ali stavke cikličnih del nemških, francoskih, italijanskih, angleških, švedskih in drugih baročnih ter predklasicističnih skladateljev.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » pojasni značilnostih baročne in predklasicistične literature ter izvajalske prakse;
- » zaigra kanon;
- » zaigra Mali preludij (6) ali Dvoglasno invencijo J. S. Bacha ali drugo baročno skladbo.

TERMINI

◦ baročne in predklasicistične glasbene oblike ◦ pojmi za izražanje pulza, ritma, tempa, agogike, artikulacije, ornamentacije, dinamike, fraziranja, polifonije in harmonije

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Ob urtekstu se preverja in raziskuje izvajalske zakonitosti tudi v drugih kvalitetnih izdajah.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku – v učiteljevi prisotnosti ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja
- » s polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev
- » z nastopi, na katerih dela izvaja na pamet

OPISNI KRITERIJI

Ocenjujemo tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih skladb. Ocena naj bo objektivna ter odraz tega, kar je dijak dejansko izkazal med letom pri pouku in na nastopih.

SKLADBE IZ OBDOBJA KLASICIZMA

CILJI

Dijak:

- : spoznava klasicistične ciklične oblike (sonatine, sonate) in druge klasicistične glasbene oblike (bagatele, plesi, divertimenti, rondoji, variacije idr.);
- : spoznava temeljne slogovne značilnosti obdobja (artikulacija, fraziranje, dinamika, pedalizacija, okraševanje, harmonija, polifonija);
- : ob upoštevanju slogovnih zakonitosti in skladateljevih oznak razvija občutek za pulz, ritem, tempo, agogiko in smisel za avtentičnost glasbenega izraza;
- : obvladuje sposobnost daljše osredotočene pozornosti in usvaja različne metode pomnjenja.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » pojasni sonatno obliko;
- » zaigra dva stavka sonatine ali sonate.

TERMINI

- sonatni stavek in druge klasicistične oblike
- pojmi za izražanje pulza, ritma, tempa, agogike, artikulacije, ornamentacije, dinamike, fraziranja, polifonije in harmonije

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Dijak zna analizirati sonatno obliko; opredeli glavne, stranske, zaključne teme, določi tonalitete in samostojno spremlja izbrane teme s preprostimi akordi ter ob tem uzavesti fraziranje.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku – v učiteljevi prisotnosti ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja
- » s polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev
- » z nastopi, na katerih dela izvaja na pamet

OPISNI KRITERIJI

Ocenjujemo tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih skladb. Ocena naj bo objektivna ter odraz tega, kar je dijak dejansko izkazal med letom pri pouku in na nastopih.

SKLADBE 19., 20. IN 21. STOLETJA

CILJI

Dijak:

- : spozna temeljne glasbene oblike romantike in interpretacijske značilnosti romantičnega sloga (kantilena, rubato, artikulacija, fraziranje, dinamika, pedalizacija idr.);
- : spozna temeljne glasbene oblike impresionizma in interpretacijske značilnosti impresionističnega sloga (tonsko in barvno niansiranje, dinamika, pedalizacija idr.);
- : seznanja se s kompozicijskimi tehnikami 20. in 21. stoletja, s sodobnimi nestandardnimi notnimi zapisi, z razširjenimi zvočnimi možnostmi klavirja in tehnikami igranja;
- : spozna nabor skladb, ki izhajajo iz pesmi in napevov ter plesnih tradicij različnih narodov in zgodovinskih slogov ter ob tem razvija občutek za ritem, oblikovanje fraze in agogiko;
- : posebno pozornost namenja estetiki tonskega oblikovanja;
- : razvija smisel za avtentičnost glasbenega izraza;
- : obvladuje različne metode pomnjenja.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zaigra skladbo 19., 20. ali 21. stoletja.

TERMINI

- slogovni in oblikovni pojmi glasbe 19., 20. in 21. stoletja
- pojmi za izražanje pulza, ritma, tempa, agogike, artikulacije, ornamentacije, dinamike, fraziranja, polifonije in harmonije

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Dijak analizira in zna utemeljiti značilnosti posameznih glasbenih obdobj ter prepozna vplive zgodnejših obdobj na kasnejše glasbene oblike.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku – v učiteljevi prisotnosti ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja

- » s polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev
- » z nastopi, na katerih dela izvaja na pamet

OPISNI KRITERIJI

Ocenjujemo tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih skladb. Ocena naj bo objektivna ter odraz tega, kar je dijak dejansko izkazal med letom pri pouku in na nastopih.

SKLADBE SLOVENSkih SKLADATELJEV

CILJI

Dijak:

- s skladbami slovenskih skladateljev spoznava, ohranja, neguje in oživlja tradicionalne pesmi in napeve ter narodovo kulturno izročilo;
- spoznava različne sloge pisanja slovenskih avtorjev.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zaigra skladbo slovenskega skladatelja ali lastno skladbo.

TERMINI

- pojmi v povezavi z različnimi slogi slovenskih avtorjev

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Dijak igra vsaj eno skladbo slovenskega avtorja.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku – v učiteljevi prisotnosti ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja
- » s polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev
- » z nastopi, na katerih dela izvaja na pamet

OPISNI KRITERIJI

Ocenjujemo tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih skladb. Ocena naj bo objektivna ter odraz tega, kar je dijak dejansko izkazal med letom pri pouku in na nastopih.

SKLADBE A PRIMA VISTA, TRANSPOZICIJA, KADENCE, HARMONIZACIJA, IMPROVIZACIJA

CILJI

Dijak:

- igra kratke skladbe a prima vista;
- transponira etude, kanone in skladbe za en cel ton gor ali dol ali v tonaliteto do treh predznakov;
- seznanja se s klavirskimi skladbami ali klavirskimi izvlečki filmskih skladb uveljavljenih skladateljev, kot so: Ludovico Einaudi, Joe Hisaishi, Yann Tiersen, John Williams, Hans Zimmer idr.;
- igra popolne kadence v ozki legi (z levo roko igra osnovne tone, z desno roko pa triglasne akorde) v treh melodičnih legah: terčna, kvintna in oktavna lega; kadence transponira;
- harmonizira izbrane preproste in kratke (nekaj taktov dolge) melodije klasičnih, jazzovskih, popularnih, sakralnih, slovenskih ljudskih ali drugih skladb po lastnem izboru v različnih tonalitetah; v povezavi s teoretičnimi predmeti;
- z levo roko igra kadenčno spremljavo in z desno roko igra preproste fraze vprašanja in odgovora ali svobodno improvizira v dani lestvici do treh predznakov; v kadencah uporablja tudi stranske stopnje.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » transponira krajšo etudo ali krajšo skladbo za en cel ton gor ali dol ali v tonaliteto do treh predznakov;
- » izvede kadence v različnih tonalitetah;
- » zaigra skladbo a prima vista.

TERMINI

- harmonične in melodične lege akordov
- taktovski načini in ritmični vzorci v raznolikosti plesnih oblik
- fraze
- improvizacija
- harmonizacija

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Dijak posluša izvedbe raznolikih skladb in skuša po posluhu ugotoviti sosledja akordov.

Dijak igra kadence in improvizacije v raznolikih taktovskih načinih in s karakternimi ritmičnimi vzorci (menuet, sarabanda, koračnica, tarantela, vzhodno-evropski plesi, latinsko-ameriški plesi, sodobni plesi idr.).

Dijaka spodbujamo, da skozi raziskovanje klaviškega tona, melodij in harmonij ter ritma razvija lastno ustvarjalnost in izraz.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku – v učiteljevi prisotnosti ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja
- » s polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev
- » z igranjem lastnih skladb na internih in javnih nastopih

OPISNI KRITERIJI

Ocenjujemo tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbrane transponirane skladbe. Ocena naj bo objektivna ter odraz tega, kar je dijak dejansko izkazal med letom pri pouku.

3. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

Dijak v 3. letniku spozna glasbene vsebine skozi cilje naslednjih tem: *Tehnične in muzikalne prvine, Etude, Skladbe iz obdobja baroka in predklasicizma, Skladbe iz obdobja klasicizma, Skladbe 19., 20. in 21. stoletja, Skladbe slovenskih skladateljev ter Skladbe a prima vista, transpozicija, kadence, harmonizacija in improvizacija*. Bistvene prvine so samostojno učenje skladb različnih obdobij in slogov, branje *a prima vista*, igranje kadenc, harmonizacija, transpozicija in klavirska spremljava.

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE

CILJI

Dijak:

- : raziskuje uzaveščeno telesno ravnoesje in sprošča morebitne odvečne napetosti telesa pred igranjem in med njim;
- SC (3.2.3.2)
- : igra lestvice v razdalji oktave, vzporedno čez štiri oktave in kombinirano, v vseh tonalitetah, z ustreznimi prstnimi redi in v povezavi s klavirsko literaturo;
- : igra lestvice v razdalji terce, vzporedno čez štiri oktave, v vseh tonalitetah in kombinirano v različnih izbranih tonalitetah, z ustreznimi prstnimi redi in v povezavi s klavirsko literaturo;
- : igra kromatično lestvico, vzporedno čez štiri oktave;
- : igra veliko razložitev durovih in molovih kvintakordov z obrati, kombinirano, v vseh tonalitetah, z ustreznimi prstnimi redi in v povezavi s klavirsko literaturo;
- : igra malo razložitev dominantnih in zmanjšanih septakordov z obrati, vzporedno čez dve oktavi, razloženo in v sozvočju, v vseh tonalitetah, z ustreznimi prstnimi redi in v povezavi s klavirsko literaturo;
- : zavestno usvaja raznolike elemente pianistične tehnike;
- : izvaja različne artikulacije v povezavi s klavirsko literaturo;
- : razvija zdravo koordinirano prstno tehniko.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zaigra dve durovi in dve molovi lestvici v razdalji oktave, kombinirano;
- » zaigra eno durovo in eno molovo lestvico v razdalji terce, vzporedno čez štiri oktave;
- » zaigra veliko razložitev dveh durovih in dveh molovih kvintakordov z obrati, kombinirano;
- » zaigra malo razložitev dveh D7 in dveh zm7 z obrati, vzporedno čez dve oktavi, razloženo in v sozvočju.

TERMINI

- pojmi za izražanje ritma, tempa, agogike, artikulacije in dinamike

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Izbor tehničnih in muzikalnih prvin naj se navezuje predvsem na klavirsko literaturo, ki jo dijak izvaja.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku – v učiteljevi prisotnosti ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja
- » s polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev

OPISNI KRITERIJI

Dijak izkaže koordinirano, enakomerno in tonsko izenačeno obvladovanje izbranih lestvic in akordov.

ETUDE

CILJI

Dijak:

- igra etude, ki so primerne za razvoj različnih vrst tehnike ter ustrezajo dijakovim sposobnostim in predznanju;
- izbira ustrezne prstne rede ob upoštevanju muzikalne izvedbe in fizičnih predispozicij roke;
- pozornost posveča kvaliteti tona, fraziranju, razvoju drobne tehnike, koordinaciji leve in desne roke, gibanju palca, rotaciji, različni artikulaciji;
- povezuje tehnične in glasbene prvine tako, da razvija občutek za natančen pulz, ritem, metrum ter občutljivost tonskega, melodičnega in harmonskega sluha.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zaigra etude ali skladbe etudnega značaja;

TERMINI

- pojmi za izražanje pulza, ritma, metruma, tempa, agogike, artikulacije, fraziranja, dinamike in harmonije

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Etude so lahko odlična izhodiščna spodbuda za razvijanje dijakove samozavesti. Izbor etud naj upošteva raznolikost tehničnih prvin, tudi v povezavi z dijakovimi zmožnostmi ter z elementi, s katerimi se dijak sooča v izbrani klavirski literaturi.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku – v učiteljevi prisotnosti ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja
- » s polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev
- » z nastopi, na katerih dela izvaja na pamet

OPISNI KRITERIJI

Ocenjujemo tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih etud. Ocena naj bo objektivna ter odraz tega, kar je dijak dejansko izkazal med letom pri pouku in na nastopih.

SKLADBE IZ OBDOBJA BAROKA IN PREDKLASICIZMA

CILJI

Dijak:

- : spozna temeljne značilnosti baročne in predklasicistične literature ter izvajalske prakse;
- : raziskuje zgodovino razvoja klavirja;
- : nadgrajuje osnove polifonije z igranjem kanonov, dvoglasja in triglasja;
- : spozna temeljne značilnosti galantnega sloga in umetnost okraševanja melodije v homofonem stavku;
- SC (1.1.2.2)
- : usvaja posamezne skladbe in ciklična dela nemških, francoskih, italijanskih, angleških, švedskih in drugih baročnih ter predklasicističnih skladateljev.
- SC (1.3.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » opiše temeljne značilnosti baročne in predklasicistične literature ter izvajalske prakse;
- » opiše temeljne značilnosti galantnega sloga in umetnost okraševanja melodije v homofonem stavku;
- » zaigra dva stavka (obvezna sarabanda) Francoske suite ali Triglasno invencijo J. S. Bacha.

TERMINI

- baročne in predklasicistične glasbene oblike
- pojmi za izražanje pulza, ritma, tempa, agogike, artikulacije, ornamentacije, dinamike, fraziranja, polifonije in harmonije

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Ob urtekstu se preverja in raziskuje izvajalske zakonitosti tudi v drugih kvalitetnih izdajah.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku – v učiteljevi prisotnosti ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja
- » s polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev
- » z nastopi, na katerih dela izvaja na pamet

OPISNI KRITERIJI

Ocenjujemo tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih skladb. Ocena naj bo objektivna ter odraz tega, kar je dijak dejansko izkazal med letom pri pouku in na nastopih.

SKLADBE IZ OBDOBJA KLASICIZMA

CILJI

Dijak:

○: spoznava klasicistične sonate in druge klasicistične glasbene oblike (bagatele, plesi, divertimenti, rondoji, variacije idr.);

SC (1.1.2.1)

○: spoznava temeljne slogovne značilnosti obdobja (artikulacija, fraziranje, dinamika, pedalizacija, okraševanje, harmonija, polifonija);

SC (1.3.2.1)

○: ob upoštevanju slogovnih zakonitosti in skladateljevih oznak razvija občutek za pulz, ritem, tempo, agogiko in smisel za avtentičnost glasbenega izraza;

○: obvladuje sposobnost daljše osredotočene pozornosti in uporablja različne metode pomnjenja.

SC (3.1.5.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» razloži sonatno obliko ter prepozna temeljne slogovne značilnosti obdobja;

» zaigra dva stavka sonate; obvezen je stavek sonatne oblike.

TERMINI

○ sonatni stavek in druge klasicistične oblike ○ pojmi za izražanje pulza, ritma, tempa, agogike, artikulacije, ornamentacije, dinamike, fraziranja, polifonije in harmonije

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Dijak zna analizirati sonatno obliko; opredeli glavne, stranske, zaključne teme, določi tonalitete in samostojno spremlja izbrane teme s preprostimi akordi ter ob tem uzavesti fraziranje.

Dijak spozna in izvaja vsaj eno sonato v celoti.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

» pri pouku – v učiteljevi prisotnosti ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja

- » s polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev
- » z nastopi, na katerih dela izvaja na pamet

OPISNI KRITERIJI

Ocenjujemo tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih skladb. Ocena naj bo objektivna ter odraz tega, kar je dijak dejansko izkazal med letom pri pouku in na nastopih.

SKLADBE 19., 20. IN 21. STOLETJA

CILJI

Dijak:

- : spozna temeljne glasbene oblike romantike in interpretacijske značilnosti romantičnega sloga (kantilena, rubato, artikulacija, fraziranje, dinamika, pedalizacija idr.);
- : spozna temeljne glasbene oblike impresionizma in interpretacijske značilnosti impresionističnega sloga (tonsko in barvno niansiranje, dinamika, pedalizacija idr.);
- : seznaja se s kompozicijskimi tehnikami 20. in 21. stoletja, s sodobnimi nestandardnimi notnimi zapisi, z razširjenimi zvočnimi možnostmi klavirja in tehnikami igranja;
- : posebno pozornost namenja estetiki tonskega oblikovanja;
- : razvija smisel za avtentičnost glasbenega izraza;
- : obvladuje različne metode pomnjenja.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zaigra skladbo 19., 20. ali 21. stoletja.

TERMINI

- slogovni in oblikovni pojmi glasbe 19., 20. in 21. stoletja
- pojmi za izražanje pulza, ritma, tempa, agogike, artikulacije, ornamentacije, dinamike, fraziranja, polifonije in harmonije

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Dijak analizira in zna utemeljiti značilnosti posameznih glasbenih obdobij ter prepozna vplive zgodnejših obdobij na kasnejše glasbene oblike.

Dijak lahko samostojno izbere skladbo.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku – v učiteljevi prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja

- » s polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev
- » z nastopi, na katerih dela izvaja na pamet

OPISNI KRITERIJI

Ocenjujemo tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih skladb. Ocena naj bo objektivna ter odraz tega, kar je dijak dejansko izkazal med letom pri pouku in na nastopih.

SKLADBE SLOVENSКИH SKLADATELJEV

CILJI

Dijak:

- s skladbami slovenskih skladateljev spoznava, ohranja, neguje in oživlja tradicionalne pesmi in napeve ter narodovo kulturno izročilo;
- raziskuje različne kompozicijske sloge pisanja slovenskih avtorjev.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zaigra skladbo slovenskega skladatelja ali lastno skladbo.

TERMINI

- pojmi v povezavi z različnimi slogi slovenskih avtorjev

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Dijak igra vsaj eno skladbo slovenskega avtorja.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku – v učiteljevi prisotnosti ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja
- » s polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev
- » z nastopi, na katerih dela izvaja na pamet

OPISNI KRITERIJI

Ocenjujemo tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih skladb. Ocena naj bo objektivna ter odraz tega, kar je dijak dejansko izkazal med letom pri pouku in na nastopih.

SKLADBE A PRIMA VISTA, TRANSPOZICIJA, KADENCE, HARMONIZACIJA, IMPROVIZACIJA

CILJI

Dijak:

- igra skladbe a prima vista;
- transponira krajše etude, kanone in skladbe za terco gor ali dol ali v tonaliteto do petih predznakov;
- igra spremljave za pevce, instrumentaliste ali pevske zборе;
- seznanja se s klavirskimi skladbami ali klavirskimi izvlečki filmskih skladb uveljavljenih skladateljev, kot so: Ludovico Einaudi, Joe Hisaishi, Yann Tiersen, John Williams, Hans Zimmer idr.;
- igra popolne kadence v ozki legi (z levo roko igra osnovne tone, z desno roko pa triglasne akorde) v treh melodičnih legah; terčna, kvintna in oktavna lega ter jih transponira;
- harmonizira izbrane melodije (od 8 do 16 taktov) klasičnih, jazzovskih, popularnih, sakralnih, slovenskih ljudskih ali drugih skladb po lastnem izboru v različnih tonalitetah, v povezavi s teoretičnimi predmeti;
- z levo roko igra kadenčno spremljavo in z desno roko improvizira v dani lestvici; akordično spremljavo z levo roko igra na različne načine: sozvočni ali razloženi akordi v ozki in široki legi, Albertijevi basi, spremljave za valček idr.; uporabi diatonično modulacijo;
- v klavirski literaturi poišče zanimive primere ostinatne spremljave in improvizira ob izbrani spremljavi;
- bere preprosto obliko zapisa, ki vsebuje zapis melodije s pripadajočimi simboli za akorde (angl. lead sheet).

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zaigra skladbe *a prima vista*;
- » zna transponirati krajše etude, kanone in skladbe za terco gor ali dol ali v tonaliteto do petih predznakov;
- » izvede kadence v različnih tonalitetah;
- » improvizira ob kadenčni spremljavi v dani lestvici ali ob izbrani ostinatni spremljavi;
- » zaigra harmonizacijo samostojno izbrane melodije v dolžini najmanj osem taktov;
- » zaigra klavirsko spremljavo pevca, instrumentalista ali pevskega zbora.

TERMINI

- harmonične in melodične lege akordov
- taktovski načini in ritmični vzorci v raznolikosti plesnih oblik
- fraze
- harmonizacija

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Dijak posluša izvedbe raznolikih skladb in skuša po posluhu ugotoviti sosledja akordov.

Dijak igra kadence in improvizacije igra v raznolikih taktovskih načinih in s karakternimi ritmičnimi vzorci (menuet, sarabanda, koračnica, tarantela, vzhodno-evropski plesi, latinsko-ameriški plesi, sodobni plesi idr.).

Dijaka spodbujamo, da skozi raziskovanje klavirskega tona, melodij in harmonij ter ritma razvija lastno ustvarjalnost in izraz.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku – v učiteljevi prisotnosti ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja
- » s polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev
- » z igranjem lastnih skladb ali improvizacij na nastopih

OPISNI KRITERIJI

Ocenjujemo tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbrane harmonizirane melodije. Ocena naj bo objektivna ter odraz tega, kar je dijak dejansko izkazal med letom pri pouku.

4. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

Dijak v 4. letniku spozna glasbene vsebine skozi cilje naslednjih tem: *Tehnične in muzikalne prvine, Etude, Skladbe iz obdobja baroka in predklasicizma, Skladbe iz obdobja klasicizma, Skladbe 19., 20. in 21. stoletja, Skladbe slovenskih skladateljev ter Skladbe a prima vista, transpozicija, kadence, harmonizacija, improvizacija*. Bistvene prvine so samostojno študiranje skladb različnih obdobj in slogov, branje *a prima vista*, igranje kadenc, harmonizacija, transpozicija in klavirska spremljava.

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE

CILJI

Dijak:

- : raziskuje uzaveščeno telesno ravnovesje in sprošča morebitne odvečne napetosti telesa pred igranjem in med njim;
 SC (3.2.3.2)
- : igra lestvice v razdalji oktave, terce in sekste, vzporedno in kombinirano čez štiri oktave, v vseh tonalitetah, z ustreznimi prstnimi redi in v povezavi s klavirsko literaturo;
- : igra kromatično lestvico, vzporedno čez štiri oktave;
- : igra veliko razložitev durovih in molovih kvintakordov z obrati, kombinirano, v vseh tonalitetah, z ustreznimi prstnimi redi in v povezavi s klavirsko literaturo;
- : igra malo razložitev dominantnih in zmanjšanih septakordov z obrati, vzporedno čez štiri oktave; razloženo in v sozvočju, v vseh tonalitetah, z ustreznimi prstnimi redi in v povezavi s klavirsko literaturo;
- : igra veliko razložitev dominantnih septakordov z obrati, vzporedno čez štiri oktave, v vseh tonalitetah, z ustreznimi prstnimi redi in v povezavi s klavirsko literaturo;
- : zavestno usvaja in nadgrajuje raznolike elemente pianistične tehnike;
- : izvaja različne artikulacije v povezavi s klavirsko literaturo;
- : razvija zdravo koordinirano prstno tehniko.
 SC (3.2.1.3)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zaigra diatonične lestvice v razdalji terce kombinirano in v razdalji sekste, vzporedno čez štiri oktave;
- » zaigra kromatično lestvico, vzporedno čez štiri oktave;
- » zaigra veliko razložitev durovih in molovih kvintakordov z obrati kombinirano;
- » zaigra malo razložitev D7 in zm7 z obrati, vzporedno čez štiri oktave, razloženo in v sozvočju;
- » zaigra veliko razložitev D7, vzporedno čez štiri oktave.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Izbor tehničnih in muzikalnih prvin naj se navezuje predvsem na klavirsko literaturo, ki jo dijak izvaja.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku – v učiteljevi prisotnosti ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja
- » s polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev

OPISNI KRITERIJI

Dijak izkaže koordinirano, enakomerno in tonsko izenačeno obvladovanje izbranih lestvic in akordov.

ETUDE

CILJI

Dijak:

- igra etude, ki so primerne za razvoj različnih vrst tehnike ter ustrezajo dijakovim sposobnostim in predznanju;
- izbira ustrezne prstne rede ob upoštevanju muzikalne izvedbe in fizičnih predispozicij roke;
- pozornost posveča kvaliteti tona, fraziranju, razvoju drobne tehnike, koordinaciji leve in desne roke, gibanju palca, rotaciji, različni artikulaciji;
- povezuje tehnične in glasbene prvine tako, da razvija občutek za natančen pulz, ritem, metrum ter občutljivost tonskega, melodičnega in harmonskega sluha.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zaigra etude ali skladbe etudnega značaja.

TERMINI

- pojmi za izražanje pulza, ritma, metruma, tempa, agogike, artikulacije, fraziranja, dinamike in harmonije

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Etude so lahko odlična izhodiščna spodbuda za razvijanje dijakove samozavesti. Izbor etud naj upošteva raznolikost tehničnih prvin, tudi v povezavi z dijakovimi zmožnostmi ter z elementi, s katerimi se dijak sooča v izbrani klavirski literaturi.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku – v učiteljevi prisotnosti ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja
- » s polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev
- » z nastopi, na katerih dela izvaja na pamet

OPISNI KRITERIJI

Ocenjujemo tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih etud. Ocena naj bo objektivna ter odraz tega, kar je dijak dejansko izkazal med letom pri pouku in na nastopih.

SKLADBE IZ OBDOBJA BAROKA IN PREDKLASICIZMA

CILJI

Dijak:

- : spoznava temeljne značilnosti baročne in predklasicistične literature ter izvajalske prakse;
 - : raziskuje zgodovino razvoja klavirja;
 - : nadgrajuje osnove polifonije z igranjem dvoglasja in triglasja;
 - : obvladuje hkratno vodenje dveh glasov z različno artikulacijo in dinamiko z eno roko;
 - : se uči temeljnih značilnosti galantnega sloga in umetnost okraševanja melodije v homofonem stavku;
 - : usvaja posamezne skladbe in ciklična dela nemških, francoskih, italijanskih, angleških, švedskih in drugih baročnih ter predklasicističnih skladateljev.
- SC (1.3.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zaigra Triglasno invencijo ali dva stavka iz Francoske suite (obvezna sarabanda) ali Preludij in fuga iz WTK J. S. Bacha.

TERMINI

- baročne in predklasicistične glasbene oblike
- pojmi za izražanje pulza, ritma, tempa, agogike, artikulacije, ornamentacije, dinamike, fraziranja, polifonije in harmonije

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Ob urtekstu se preverja in raziskuje izvajalske zakonitosti tudi v drugih kvalitetnih izdajah.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku – v učiteljevi prisotnosti učitelja občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja
- » s polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev
- » z nastopi, na katerih dela izvaja na pamet

OPISNI KRITERIJI

Ocenjujemo tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih skladb. Ocena naj bo objektivna ter odraz tega, kar je dijak dejansko izkazal med letom pri pouku in na nastopih.

SKLADBE IZ OBDOBJA KLASICIZMA

CILJI

Dijak:

O: spoznava klasicistične sonate in druge klasicistične glasbene oblike (bagatele, plesi, divertimenti, rondoji, variacije idr.);

SC (1.3.2.1)

O: pogloblja analitično razumevanje slogovnih značilnosti obdobja (artikulacija, fraziranje, dinamika, pedalizacija, okraševanje, harmonija, polifonija);

O: ob upoštevanju slogovnih zakonitosti in skladateljevih oznak razvija občutek za pulz, ritem, tempo, agogiko in smisel za avtentičnost glasbenega izraza;

O: obvladuje sposobnost daljše osredotočene pozornosti in uporablja metode pomnjenja.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» zaigra dva stavka klasicistične sonate (en stavek v sonatni obliki).

TERMINI

◦ sonatni stavek in druge klasicistične oblike ◦ pojmi za izražanje pulza, ritma, tempa, agogike, artikulacije, ornamentacije, dinamike, fraziranja, polifonije in harmonije

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Dijak zna analizirati sonatno obliko; opredeli glavne, stranske, zaključne teme, določi tonalitete in samostojno spremlja izbrane teme s preprostimi akordi ter ob tem uzavesti fraziranje.

Dijak spozna in izvaja vsaj eno sonato v celoti.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

» pri pouku – v učiteljevi prisotnosti ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja

» s polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev

» z nastopi, na katerih dela izvaja na pamet

OPISNI KRITERIJI

Ocenjujemo tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih skladb. Ocena naj bo objektivna ter odraz tega, kar je dijak dejansko izkazal med letom pri pouku in na nastopih.

SKLADBE 19., 20. IN 21. STOLETJA

CILJI

Dijak:

○: spoznava temeljne glasbene oblike romantike in interpretacijske značilnosti romantičnega sloga (kantilena, rubato, artikulacija, fraziranje, dinamika, pedalizacija idr.);

SC (1.1.2.2)

○: spoznava temeljne glasbene oblike impresionizma in interpretacijske značilnosti impresionističnega sloga (tonsko in barvno niansiranje, dinamika, pedalizacija idr.);

SC (1.3.2.1)

○: seznanja se s kompozicijskimi tehnikami 20. in 21. stoletja, s sodobnimi nestandardnimi notnimi zapisi, z razširjenimi zvočnimi možnostmi klavirja in tehnikami igranja;

○: posebno pozornost namenja estetiki tonskega oblikovanja;

○: razvija smisel za avtentičnost glasbenega izraza;

○: obvladuje različne metode pomnjenja.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» zaigra skladbo 19., 20. ali 21. stoletja.

TERMINI

◦ slogovni in oblikovni pojmi glasbe 19., 20. in 21. stoletja ◦ pojmi za izražanje pulza, ritma, tempa, agogike, artikulacije, ornamentacije, dinamike, fraziranja, polifonije in harmonije

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Dijak analizira in zna utemeljiti značilnosti posameznih glasbenih obdobij ter prepozna vplive zgodnejših obdobij na kasnejše glasbene oblike.

Dijak samostojno izbere skladbo.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

» pri pouku – v učiteljevi prisotnosti ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja

- » s polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev
- » z nastopi, na katerih dela izvaja na pamet

OPISNI KRITERIJI

Ocenjujemo tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih skladb. Ocena naj bo objektivna ter odraz tega, kar je dijak dejansko izkazal med letom pri pouku in na nastopih.

SKLADBE SLOVENSКИH SKLADATELJEV

CILJI

Dijak:

- : primerja in analizira skladbe slovenskih skladateljev ter neguje narodovo kulturno izročilo;
SC (1.3.2.1)
- : primerja in analizira različne kompozicijske sloge slovenskih avtorjev.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zaigra skladbo slovenskega skladatelja ali lastno skladbo.

TERMINI

- pojmi v povezavi z različnimi slogi slovenskih avtorjev

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Dijak igra vsaj eno skladbo slovenskega avtorja.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku – v učiteljevi prisotnosti ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja
- » s polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev
- » z nastopi, na katerih dela izvaja na pamet

OPISNI KRITERIJI

Ocenjujemo tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih skladb. Ocena naj bo objektivna ter odraz tega, kar je dijak dejansko izkazal med letom pri pouku in na nastopih.

SKLADBE A PRIMA VISTA, TRANSPOZICIJA, KADENCE, HARMONIZACIJA, IMPROVIZACIJA

CILJI

Dijak:

- : igra skladbe a prima vista;
- : transponira etude, kanone in skladbe za interval večji od terce, gor ali dol ali v katerokoli tonaliteto;
- : igra spremljave za pevce, instrumentaliste ali pevske zборе;
- SC (3.3.2.1)
- : igra klavirske skladbe ali klavirske izvlečke filmskih skladb uveljavljenih skladateljev, kot so: Ludovico Einaudi, Joe Hisaishi, Yann Tiersen, John Williams, Hans Zimmer idr.;
- : igra popolne kadence v ozki legi (z levo roko igra osnovne tone, z desno roko pa triglasne akorde) v treh melodičnih legah: terčna, kvintna in oktavna lega; kadence transponira;
- : harmonizira izbrane melodije (od 8 do 16 taktov) klasičnih, jazzovskih, popularnih, sakralnih, slovenskih ljudskih ali drugih skladb po lastnem izboru v različnih tonalitetah, v povezavi s teoretičnimi predmeti;
- : z levo roko igra kadenčno spremljavo in z desno roko improvizira v dani lestvici; akordično spremljavo z levo roko igra na različne načine; sozvočni ali razloženi akordi v ozki in široki legi, Albertijevi basi, spremljave za valček idr.; uporabi diatonično ali kromatično modulacijo;
- : improvizira v pesemskih oblikah (AB, ABA) ali krajših plesnih oblikah (menuet, valček);
- SC (5.3.5.2)
- : v klavirski literaturi poišče zanimive primere ostinatne spremljave in improvizira ob izbrani spremljavi;
- : igra preprosto obliko zapisa, ki vsebuje zapis melodije s pripadajočimi simboli za akorde (angl. lead sheet);
- : se zaveda lastnega potenciala in odgovornosti za trajnostno delovanje ter ukrepanje na individualni in kolektivni ravni.
- SC (2.4.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zaigra skladbe *a prima vista*;
- » transponira krajše etude ali skladbe za interval, večji od terce, gor ali dol ali v katerokoli tonaliteto;
- » harmonizira izbrane melodije oziroma spremljave skladb;

- » zaigra samostojno izbrano ali komponirano, izdelano in interpretirano klavirsko spremljavo solista (petje ali instrument) ali zbora.

TERMINI

- harmonične in melodične lege akordov
- taktovski načini in ritmični vzorci v raznolikosti plesnih oblik

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Dijak posluša izvedbe raznolikih skladb in skuša po posluhu ugotoviti sosledja akordov.

Dijak igra kadence in improvizacije v raznolikih taktovskih načinih in s karakternimi ritmičnimi vzorci (menuet, sarabanda, koračnica, tarantela, vzhodno-evropski plesi, latinsko-ameriški plesi, sodobni plesi idr.).

Dijaka spodbujamo, da skozi raziskovanje klavirskega tona, melodij in harmonij ter ritma razvija lastno ustvarjalnost in izraz.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku – v učiteljevi prisotnosti ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja
- » s polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev
- » z igranjem lastnih skladb ali improvizacij na nastopih

OPISNI KRITERIJI

Ocenjujemo tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbrane skladbe, lastne skladbe, improvizacije ali spremljave. Ocena naj bo objektivna ter odraz tega, kar je dijak dejansko izkazal med letom pri pouku in nastopih.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

1. LETNIK

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE

- » Bach, C. Ph. E.: Versuch über die Wahre Art das Clavier zu spielen (angl. Essay On The True Art Of Playing Keyboard Instruments), H. 868, 870;
- » Cortot, A.: Rational Principles of Piano Technique, Editions Salabert;
- » Dekleva, I.: Klavirska tehnika, Založba Bogataj;
- » Lister-Sink, B.: Freeing the Caged Bird – Developing Well-Coordinated, Injury-Preventive Piano Technique, DVD in drugi dostopni viri;
- » Mark, T.: What Every Pianist Needs to Know about the Body, GIA Publications;
- » Neuhaus, H.: The Art of Piano Playing, Kahn & Averill;
- » Roskell, P.: The Complete Pianist: from Healthy Technique to Natural Artistry, Faber Music;
- » Timakin, E.: Glasbena pedagogija, Jakša Zlatar in druga dostopna literatura.

ETUDE

- » Berens, H.: Etude op. 61, 1. in 2. zvezek;
- » Bertini, H.: Etude op. 29 in 32;
- » Burgmüller, J. F. F.: Etude op. 100;
- » Czerny, C.: Etude, op. 821 in op. 299, 1. zvezek;
- » Heller, S.: Etude op. 45;
- » Kvartič, E.: Etude za klavir 5 in 6.

SKLADBE IZ OBDOBJA BAROKA IN PREDKLASICIZMA

- » Bach, J. S.: Mali preludiji, Fugette, Dvoglasne invencije;
- » Bradač, Z. in Hrašovec, S.: Male skladbe mojstrov 17. do 19. stoletja, 3. in 4. zvezek, DZS;
- » Corelli, A.: lažje skladbe;

» Händel, G. F.: Sonatine in sonate za čembalo;

» Leo, L.: Tokate;

» Scarlatti, D.: lažje skladbe oziroma Sonate.

SKLADBE IZ OBDOBJA KLASICIZMA

» Beethoven, L. van: Sonatina WoO 47/1 in WoO 51, 6 variacij na švicarsko temo, WoO 64, Sonata op. 49/2 in Bagatele op. 119;

» Clementi, M.: Sonatine op. 36/4, 5, 6;

» Diabelli, A.: Sonatine op. 168/4, 5, 6, 7;

» Haydn, J.: Sonatine, Divertimenti ter Variacije in Sonate Hob. XVI:G1, Hob. XVI: 4, 5, 10, 15;

» Mozart, W. A.: 6 Dunajskih sonatin K. 439b ter Sonate K. 282, K. 545 in K. Anh. 135/547a.

SKLADBE 19., 20. IN 21. STOLETJA

» Bartók, B.: Mikrokozmos, Sz. 107, 3. 4. in 5. zvezek, Za otroke, Sz. 42, 10 lahkih klavirskih del, Sz. 39, 9, skladbic, Sz. 82 in Romunski plesi, Sz. 56;

» Bortkijevič, S.: Iz Andersenovih pravljic (Aus Andersens Märchen) op. 30;

» Chopin, F.: 24 preludijev op. 28/4, 6, 7, 9 in 20, Valček v a-molu, op. posth., Mazurka op. 68/2 ter Nokturni op. posth./20 in 21, op. 15/3 in op. 37/1;

» Debussy, C.: Otroški kotichek;

» Economou, A.: Otroške muhavosti (Kinderlaunen);

» Gubaidulina, S.: Glasbene igrače;

» Glennie, E.: skladbe iz zbirke Perpetual Motion;

» Glière, R.: 8 lahkih skladb za klavir (8 Pièces Faciles pour Piano) op. 43;

» Grieg, E.: Lirične skladbe, op. 12 in op. 38;

» Hajdu, A.: Mlečna cesta (The Milky Way);

» Hačaturjan, A.: Mladinski album za klavir;

» Kabalevski, C.: Skladbe op. 14 in op. 27, Scherzo, Balada, Pravljica, Noveleta, op. 51, op. 88;

» Krombholz, K.: Knjiga za skiciranje – 10 malih kompozicij za klavir, Madžarske narodne pesmi iz Bačke in Slavonije;

» Kvartič, E.: Skladbe za klavir, 6. in 7. zvezek, DZS;

» Ligeti, G. S.: Musica Ricercata, št. 1;

» Mendelssohn Bartholdy, F.: Otroške skladbe op. 72, Pesmi brez besed;

- » Nikolajev, A.: Ruska šola za klavir, št. 3;
- » Prokofjev, S.: Otroška glasba, op. 65;
- » Pärt, A.: Za Alino in Za Anna Mario;
- » Satie, E.: 3 Gymnopédies, 6 Gnossiennes;
- » Schubert, F.: Sentimentalni valčki op. 50, Ländlerji in Ekoseze;
- » Schumann, R.: Mladinski album op. 68;
- » Šostakovič, D.: Plesi lutk, Lirični valček, Gavota, Romanca, Polka, Valček – scherzo, Hurdy-gurdy in Ples.

SKLADBE SLOVENSКИH SKLADATELJEV

- » Bradač, Z., in Hrašovec, S. (ur.): Slovenske klavirske skladbe za mladino, 3. in 4. album, DZS;
- » Dekleva, I.: Ljubljanske razglednice;
- » Glavina, B.: Idrijska suita, Klavirske miniature in Spominčice;
- » Jež, J.: Dve otroški suiti za klavir;
- » Kozina, M.: Divertimento;
- » Kvartič, E.: Slovenske klavirske skladbe za mladino 4;
- » Mihelčič, P.: Klavirske skladbe za mladino;
- » Mirk, V.: Rêveries;
- » Pavčič, J.: Narodne pesmi 3 ter Klavirski album za slovensko mladino, Glasbena matica;
- » Pustinek Rakar, K.: Štiri barve;
- » Pustinek Rakar, K., in Vidic Lesjak, H.: En, dva, tri;
- » Srebotnjak, A.: Scherzzzando;
- » Škerjanc, L. M.: 24 diatoničnih preludijev in Deset mladinskih skladbic;
- » Tomc, M.: Za mlade pianiste.

SKLADBE A PRIMA VISTA, TRANSPOZICIJA, KADENCE, HARMONIZACIJA IN IMPROVIZACIJA

A prima vista:

- » Dr. Hall, C.: Progressive Pieces for Keyboard, Grades 1 – 10, Selected from Four-Part Chorales by J.S. Bach;
- » Harris, P.: Improve Your Sight-reading! Piano, Level 2, 3: A Progressive, Interactive Approach to Sight-reading, Faber Edition;
- » Sartorio, A.: Sight Reading Exercises, Op.45, zvezek 1, Performer's Edition.

Transpozicija:

- » Czerny, C.: Etude, op. 821;
- » Kunz, K. M.: 200 kratkih dvoglasnih kanonov op. 14.

Kadence/harmonizacija/improvizacija:

- » Chung, B., in Thurmond, D.: Improvisation at the Piano, A Systematic Approach for the Classically Trained Pianist, Alfred Publishing Co., Inc.;
- » Ivanuša, D.: Ljudske za klavir;
- » Jager, M.: Improviziram ob klavirju 1;
- » Pogačnik, J.: Slovenske narodne pesmi v kvintnem krogu;
- » Pucihar, I. in J. : Moj prijatelj klavir 1, 2 in 3, predlogi za improvizacijo.

2. LETNIK

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE

- » Bach, C. Ph. E.: Versuch über die Wahre Art das Clavier zu spielen (angl. Essay On The True Art Of Playing Keyboard Instruments), H. 868, 870;
- » Cortot, A.: Rational Principles of Piano Technique, Editions Salabert;
- » Dekleva, I.: Klavirska tehnika, Založba Bogataj;
- » Lister-Sink, B.: Freeing the Caged Bird – Developing Well-Coordinated, Injury-Preventive Piano Technique, DVD in drugi dostopni viri;
- » Mark, T.: What Every Pianist Needs to Know about the Body, GIA Publications;
- » Neuhaus, H.: The Art of Piano Playing, Kahn & Averill;
- » Roskell, P.: The Complete Pianist: from Healthy Technique to Natural Artistry, Faber Music;
- » Timakin, E.: Glasbena pedagogija, Jakša Zlatar in druga dostopna literatura.

ETUDE

- » Berens, H.: Etude op. 61, 3. in 4. zvezek;
- » Bertini, H.: Etude op. 29 in op. 32;
- » Burgmüller, J. F. F.: Etude op. 105 in 109;
- » Cramer, J. B., in Bülow, H. von: Šestdeset etud;
- » Czerny, C.: Etude, op. 821 in op. 299, 2. in 3. zvezek;
- » Kvartič, E.: Etude 6;

- » Liszt, F.: Etude op. 1, S. 136;
- » Pozzoli, E.: Etude srednje težavnostne stopnje (Studi di media difficoltà).

SKLADBE IZ OBDOBJA BAROKA IN PREDKLASICIZMA

- » Bach, J. S.: Dvoglasne invencije, Mali preludiji (12 in 6) in Fugete;
- » Händel, G. F.: 12 fantazij, Sonatine in sonate za čembalo ter Suita HWV 437, 451;
- » Leo, L.: Tokate;
- » Scarlatti, D.: Sonate.

SKLADBE IZ OBDOBJA KLASICIZMA

- » Beethoven, L. van.: Sonatina WoO 51 in Sonata op. 49/2;
- » Benda, J. A.: Sonatine;
- » Haydn, J.: Sonate Hob. XVI: 12, 17, 27, 35, 37, 40;
- » Mozart, W. A.: Sonate K. 280, K. 282, K. 283 in K. 545;
- » variacije, fantazije, rondoji in druge skladbe skladateljev klasicizma.

SKLADBE 19., 20. IN 21. STOLETJA

- » Albéniz, I.: Tango, op. 165/2;
- » Brahms, J.: Valčki, op. 39;
- » Chopin, F.: Mazurke op. 68, Nokturni in Valčki;
- » Čajkovski, P. I.: Letni časi op. 59;
- » Debussy, C.: Otroški kotiček;
- » Field, J.: 18 Nokturnov, št. 1, 4, 5, 7;
- » Grieg, E.: Lirične skladbe, op. 12 in op. 38;
- » Gubaidulina, S.: Glasbene igrače;
- » Ibert, J.: Mala suita v petnajstih podobah (Petite suite en 15 images);
- » Kabalevski, C.: 4 rondoji op. 60;
- » Liadov, A.: Glasbena tobačnica (Une tabatière à musique), op. 23;
- » Ligeti, G. S.: Musica Ricercata, št. 4, 6;
- » Martinů, B.: Lutke;
- » Massenet, J.: 10 žanrskih skladb (10 Pièces de genre), op. 10;
- » Mendelssohn Bartholdy, F.: Pesmi brez besed;

- » Pärt, A.: Štiri lahke plesne skladbe za klavir (Vier Leichte Tanzstücke für Klavier);
- » Prokofjev, S.: Babičine pripovedke;
- » Schubert, F.: Valčki, Glasbeni utrinek (Moment musical) D. 780, op. 94/3, in Allegretto, D. 915;
- » Schumann, R.: Mladinski album, op. 68 in Listi albuma, op. 124;
- » Sibelius, J.: Drevesa (Puusarja/The Trees), op. 75.

SKLADBE SLOVENSКИH SKLADATELJEV

- » Bradač, Z., in Hrašovec, S. (ur.): Slovenske klavirske skladbe za mladino, 4. album, DZS;
- » Ciglič, Z.: Une tabatière à musique;
- » Dekleva, I. Maškarada;
- » Glavina, B.: Klavirske miniature 1 in 2;
- » Štiri meditacije & Tri male fantazije;
- » Kamplet, R.: Meditacija;
- » Kozina, M.: Divertimento;
- » Kvartič, E. Slovenske klavirske skladbe za mladino 4;
- » Lipovšek, M.: Dvajset mladinskih pesmi;
- » Pustinek Rakar, K.: Štiri barve;
- » Srebotnjak, A : Godec, ljudske viže za klavir;
- » Škerjanc, L. M.: Deset mladinskih skladbic;
- » Peter, Z.: Sonatina za klavir.

SKLADBE A PRIMA VISTA, TRANSPOZICIJA, KADENCE, HARMONIZACIJA, IMPROVIZACIJA

A prima vista:

- » Bartók, B.: Mikrokozmos Sz. 107, 1. zvezek;
- » Dr. Hall, C.: Progressive Pieces for Keyboard, Grades 1 – 10, Selected from Four-Part Chorales by J.S. Bach;
- » Harris, P.: Improve Your Sight-reading! Piano, Level 4 – 6: A Progressive, Interactive Approach to Sight-reading, Faber Edition;
- » Sartorio, A.: Sight Reading Exercises, Op. 45, zvezek 1, 2. del, Performer's Edition.

Transpozicija:

- » Czerny, C.: Etude, op. 821;
- » Kunz, K. M.: 200 kratkih dvoglasnih kanonov op. 14.

Kadence/harmonizacija/improvizacija:

- » Chung, B., in Thurmond, D.: Improvisation at the Piano, A Systematic Approach for the Classically Trained Pianist, Alfred Publishing Co., Inc.;
- » Jager, M.: Improviziram ob klavirju 1;
- » Pogačnik, J.: Slovenske narodne pesmi v kvintnem krogu.

3. LETNIK

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE

- » Bach, C. Ph. E.: Versuch über die Wahre Art das Clavier zu spielen (angl. Essay On The True Art Of Playing Keyboard Instruments), H. 868, 870;
- » Cortot, A.: Rational Principles of Piano Technique, Editions Salabert;
- » Dekleva, I.: Klavirska tehnika, Založba Bogataj;
- » Lister-Sink, B.: Freeing the Caged Bird – Developing Well-Coordinated, Injury-Preventive Piano Technique, DVD in drugi dostopni viri;
- » Mark, T.: What Every Pianist Needs to Know about the Body, GIA Publications;
- » Neuhaus, H.: The Art of Piano Playing, Kahn & Averill;
- » Roskell, P.: The Complete Pianist: from Healthy Technique to Natural Artistry, Faber Music;
- » Timakin, E.: Glasbena pedagogija, Jakša Zlatar in druga dostopna literatura.

ETUDE

- » Burgmüller, J. F. F.: Etude op. 105 in op. 109;
- » Clementi, M.: Stopnice do Parnasa (Gradus ad Parnassum);
- » Cramer, J. B., in Bülow, H. von: Šestdeset etud;
- » Czerny, C.: Etude op. 821, op. 299, 4. zvezek, in op. 740;
- » Liszt, F.: Etude op. 1, S. 136;
- » Moscheles, I.: Etude, op. 70;
- » Moszkowski, M.: Etude op. 91;
- » Neupert, E.: Triintrideset etud.

SKLADBE IZ OBDOBJA BAROKA IN PREDKLASICIZMA

- » Bach, J. S.: Dvoglasne invencije, Triglasne invencije in Francoske suite;
- » Cimarosa, D.: Sonate;
- » Händel, G. F.: 12 fantazij, Suite HWV 437, 441, 443 in 6 fug, HWV 606 – 610;

» Roman, J. H.: 12 sonat za čembalo BeRI 225 – 236;

» Scarlatti, D.: Sonate.

SKLADBE IZ OBDOBJA KLASICIZMA

» Beethoven, L. van: Sonata op. 14/1, op. 79;

» Haydn, J.: Sonate, Hob. XVI: 5, 8, 9, 12, 13, 20, 21, 23, 27, 35, 37, 40, 43;

» Mozart, W. A.: Sonate K 282, 283, 330;

» variacije, fantazije, rondoji J. Haydna, W. A. Mozarta in L. van Beethovna.

SKLADBE 19., 20. IN 21. STOLETJA

» Bartók, B.: Mikrokosmos, Deset preprostih skladb, Sz. 39;

» Debussy, C.: Dve arabeski;

» Chopin, F.: Preludiji op. 28, Nokturni in Valčki;

» Čajkovski, P. I.: Letni časi op. 59;

» Debussy, C.: Preludiji št. 6 in 8, 1. zvezek, Sanjarjenje (Rêverie) in Romantični valček (Valse romantique);

» Fauré, G.: Tri romance brez besed, op. 17;

» Field, J.: 18 nokturnov;

» Grieg, E.: 6 Poetičnih tonskih slik, op. 3, ter Lirične skladbe op. 12 in op. 38;

» Gubaidulina, S.: Glasbene igrače;

» Hačaturjan, A.: Tokata;

» Ligeti, G. S.: Musica Ricercata, št. 5, 7, 8, 9;

» Martinů, B.: Lutke;

» Mendelssohn Bartholdy, F.: Pesmi brez besed;

» Musorgski, M. P.: Meditacija;

» L. Ornstein: Metafori št. 4 in 14;

» Prokofjev, S.: Babičine pripovedke in Bežne vizije op. 22;

» Rahmaninov, S.: Fantazijske skladbe (Morceaux de fantaisie), op. 3;

» Reinecke C.: Domača glasba (Hausmusik), op. 77;

» Rosser, P.: Vzhodnoevropski napevi: 25 tradicionalnih skladb (Eastern European Folk Tunes: 25 Traditional Pieces);

» Schubert, F.: Valčki ter Impromptuji D. 899 in D. 935;

- » Schumann, R.: Otroški prizori op. 15,
Arabeska op. 18,
Gozdni prizori op. 82,
Listi albuma op. 124;
- » Sibelius, J.: 10 skladb op. 58;
- » Smith, G. (ur.): Clara Schumann's Notebook, Mel Bay Publications, Inc.;
- » Šostakovič, D.: 3 fantastični plesi op. 5.

SKLADBE SLOVENSКИH SKLADATELJEV

- » Bradač, Z., in Hrašovec, S. (ur.): Slovenske klavirske skladbe za mladino 4, 5, DZS;
- » Ciglič, Z.: Mala suita za klavir;
- » Dekleva, I.: Občutenja;
- » Glavina, B.: Klavirske miniature 2 in 3, Štiri meditacije & Tri male fantazije;
- » Kozina, M.: Sonata facile;
- » Lipovšek, M.: Dvajset mladinskih pesmi;
- » Pustinek Rakar, K.: Štiri barve;
- » Šivic, P.: Sedem bagatel;
- » Škerjanc, L. M.: Deset mladinskih skladbic in 12 preludijev za klavir;
- » Urbančič Turnograjska, J.: Zbrana dela za klavir.

SKLADBE A PRIMA VISTA, TRANSPOZICIJA, KADENCE, HARMONIZACIJA, IMPROVIZACIJA

A prima vista:

- » Bartók, B.: Mikrokosmos Sz. 107, 2. zvezek;
- » Dr. Hall, C.: Progressive Pieces for Keyboard, Grades 1 – 10, Selected from Four-Part Chorales by J. S. Bach;
- » Sartorio, A.: Sight Reading Exercises, Op. 45, zvezek 1, 2. del, Performer's Edition.

Transpozicija:

- » Czerny, C.: Etude, op. 821.

Kadence/harmonizacija/improvizacija:

- » Chung, B., in Thurmond, D.: Improvisation at the Piano, A Systematic Approach for the Classically Trained Pianist, Alfred Publishing Co., Inc.;
- » Jager, M.: Improviziram ob klavirju 1.

4. LETNIK

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE

- » Bach, C. Ph. E.: Versuch über die Wahre Art das Clavier zu spielen (angl. Essay On The True Art Of Playing Keyboard Instruments), H. 868, 870;
- » Cortot, A.: Rational Principles of Piano Technique, Editions Salabert;
- » Dekleva, I.: Klavirska tehnika, Založba Bogataj;
- » Lister-Sink, B.: Freeing the Caged Bird – Developing Well-Coordinated, Injury-Preventive Piano Technique, DVD in drugi dostopni viri;
- » Mark, T.: What Every Pianist Needs to Know about the Body, GIA Publications;
- » Neuhaus, H.: The Art of Piano Playing, Kahn & Averill;
- » Roskell, P.: The Complete Pianist: from Healthy Technique to Natural Artistry, Faber Music;
- » Timakin, E.: Glasbena pedagogija, Jakša Zlatar in druga dostopna literatura.

ETUDE

- » Chopin, F.: Tri nove etude (3 Nouvelles etudes), B. 130;
- » Clementi, M.: Stopnice do Parnasa (Gradus ad Parnassum);
- » Cramer, J. B., in Bülow, H. von: Šestdeset etud;
- » Czerny, C.: Etude op. 821, op. 299, 4. zvezek, in op. 740;
- » Liszt, F.: Etude op. 1, S. 136;
- » Moscheles, I.: Etude op. 70;
- » Moszkowski, M.: Etude op. 72 in op. 91;
- » Neupert, E.: Triintrideset etud.

SKLADBE IZ OBDOBJA BAROKA IN PREDKLASICIZMA

- » Bach, J. S.: Triglasne invencije, Francoske suite ter Preludiji in fuge, WTK 1 in 2;
- » Händel, G. F.: Suite HWV 436, 438, 439, 441, 443, 446 in 12 fantazij;
- » Rameau, J. P.: Rameau Album, Editio Musica Budapest;
- » Scarlatti, D.: Sonate.

SKLADBE IZ OBDOBJA KLASICIZMA

- » Beethoven, L. van: Sonate op. 2/1, op. 10/1 in op. 14/2 ter Variacije;

- » Haydn, J.: Sonate Hob. XVI: 20, 21, 23, 28, 31, 32, 33, 34, 46, 49, 50 in 52;
- » Mozart, W. A.: Sonate K. 309, 311, 330, 331, 332, 333, 570, Variacije in Fantazije.

SKLADBE 19., 20. IN 21. STOLETJA

- » Albéniz, I.: Španski napevi (Cantos de España) op. 232;
- » Bartók, B.: Mikrokozmos, 15 Madžarskih kmečkih pesmi, Sz.71;
- » Chaminade, C.: Silvane (Fauni) (Les Sylvains) op. 60;
- » Copland, A.: Four Piano Blues for Piano;
- » Debussy, C.: Dve arabeski in Preludiji;
- » Chopin, F.: Preludiji op. 28, Nokturni, Valčki, Mazurke in Uspavanka op. 57;
- » Čajkovski, P. I.: Letni časi op. 59;
- » Field, J.: 18 nokturnov;
- » Gershwin, G.: Trije preludiji;
- » Grieg, E.: Poetične tonske slike op. 3, Lirične skladbe op. 12 in op. 38 in Nokturno op. 54;
- » Gubaidulina, S.: Glasbene igrače;
- » Hinson, M. (ur.): Tangos, Alfred Publishing Co., Inc.;
- » Krombholz, K.: Toccata diatonica;
- » Ligeti, G. S.: Musica Ricercata, št. 2, 3, 10, 11;
- » Liszt, F.: Pet madžarskih ljudskih pesmi S. 245;
- » Martinů, B.: Lutke;
- » Mendelssohn Bartholdy, F.: Pesmi brez besed;
- » Prokofjev, S.: Babičine pripovedke in Bežne vizije op. 22;
- » Rahmaninov, S.: Fantazijske skladbe (Morceaux de fantaisie), op. 3;
- » Schubert, F.: Valčki ter Impromptuji D. 899 in D. 935;
- » Schumann, R.: Fantazijske skladbe op. 12,
 - Otroški prizori op. 15,
 - Arabeska op. 18,
 - Gozdni prizori op. 82;
- » Sibelius, J.: 10 skladb op. 24;
- » Skrjabin, A.: Preludiji;

- » Smith, G. (ur.): Clara Schumann's Notebook, Mel Bay Publications, Inc.;
- » Šostakovič, D.: 3 fantastični plesi op. 5 in Preludiji op. 34;
- » Tajčević, M.: Balkanski plesi.

SKLADBE SLOVENSКИH SKLADATELJEV

- » Ciglič, Z.: Suita v starem slogu za klavir in Male skladbe za klavir;
- » Glavina, B.: Klavirske miniature 2, 3;
- » Kopač, P.: Dvanajst preludijev;
- » Koporc, S.: Utrinek iz preteklosti, Na razpotju sreče, Samotna ura, Večerna podoba, Vzklik, Samotna pot, Resen pogled;
- » Kozina, M.: Sonata facile;
- » Lipovšek, M.: Dvajset mladinskih pesmi;
- » Matičič, J.: Suita št. 2 za klavir;
- » Pahor, K.: Slovenska suita za klavir;
- » Ravnik, J.: Klavirske skladbe;
- » Šivic, P.: Sedem bagatel;
- » Škerjanc, L. M.: 12 preludijev za klavir.

SKLADBE A PRIMA VISTA, TRANSPOZICIJA, KADENCE, HARMONIZACIJA, IMPROVIZACIJA

A prima vista:

- » Bartók, B.: Mikrokosmos Sz. 107, 2. zvezek;
- » Dr. Hall, C.: Progressive Pieces for Keyboard, Grades 1 – 10, Selected from Four-Part Chorales by J. S. Bach;
- » Sartorio, A.: Sight Reading Exercises, Op. 45, zvezek 2, Performer's Edition.

Transpozicija:

- » Czerny, C.: Etude, op. 821, 2. del.

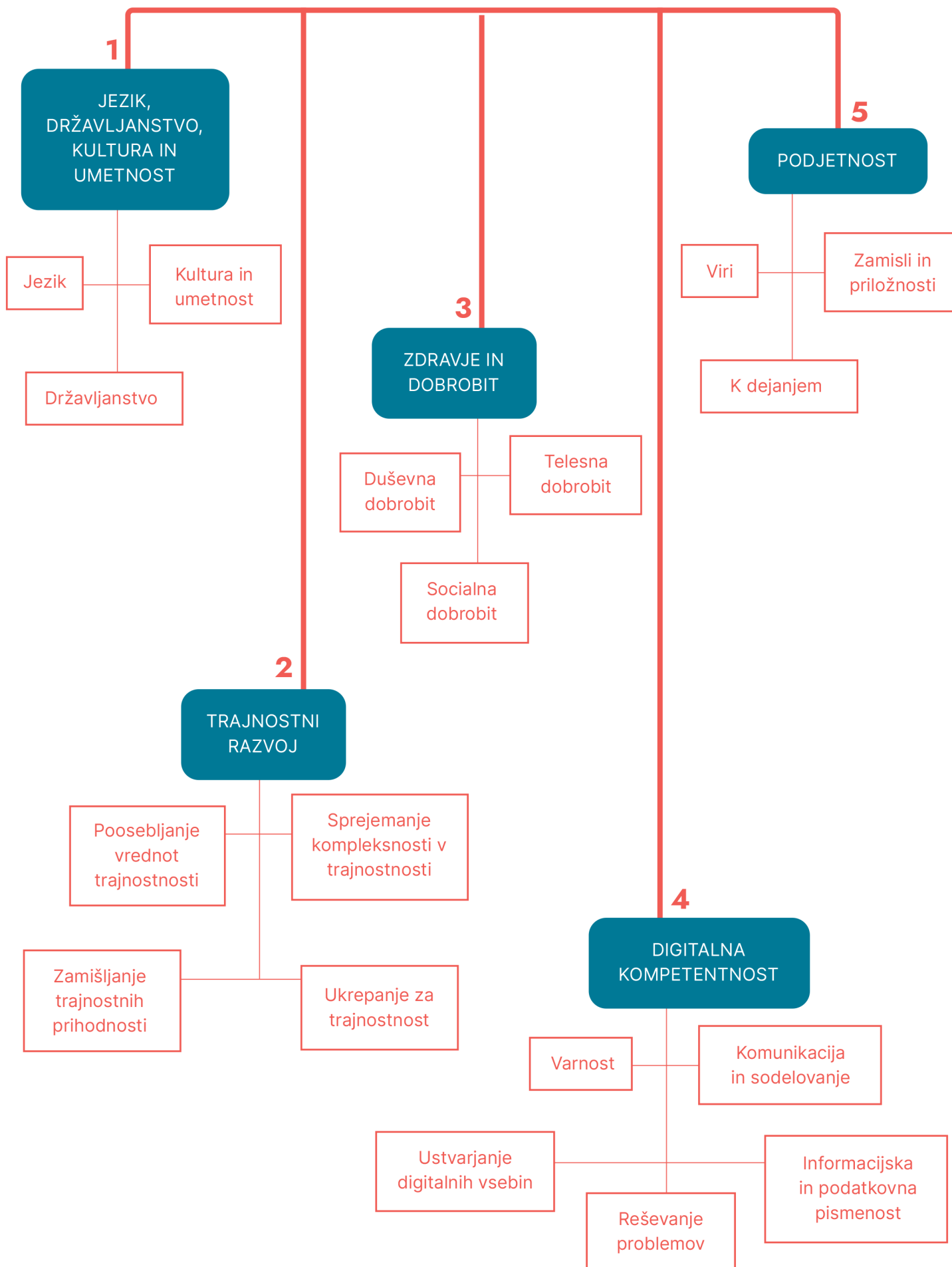
Kadence/harmonizacija/improvizacija:

- » Chung, B., in Thurmond, D.: Improvisation at the Piano, A Systematic Approach for the Classically Trained Pianist, Alfred Publishing Co., Inc.;
- » Jager, M.: Improviziram ob klavirju 1.

PRILOGE

KLJUČNI CILJI PO PODROČJIH SKUPNIH CILJEV

1 /// JEZIK, DRŽAVLJANSTVO, KULTURA IN UMETNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

1.1 JEZIK

1.1.1 Strokovna besedila	1.1.1.1 Pri posameznih predmetih razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (referat, plakat, povzetek, opis, pogovor itd.).
1.1.2 Strokovni jezik	1.1.2.1 Se zaveda, da je učenje vsebine posameznega predmeta hkrati tudi spoznavanje njegove strokovne terminologije; torej učenje jezika na ravni poimenovanj za posamezne pojme in na ravni logičnih povezav. 1.1.2.2 Se izraža z ustrezno terminologijo predmeta in skrbi za ustrezno govorno ter pisno raven svojega strokovnega jezika.
1.1.3 Univerzalni opis jezika kot sistema	(pri vseh predmetih:) 1.1.3.1 Se zaveda podobnosti ter razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi gradiv v tujih jezikih, pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd. (pri vseh jezikovnih predmetih:) 1.1.3.2 Se zaveda, da različne jezike lahko opisujemo na podoben način; pri pouku tujih jezikov zato uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika, in obratno: zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpozna podobnosti ter razlike med njimi.
1.1.4 Razumevanje pomena branja	1.1.4.1 Pri vseh predmetih redno bere, izbira raznolika bralna gradiva, jih razume, poglobljeno analizira in kritično vrednoti.
1.1.5 Jezik in nenasilna komunikacija	1.1.5.1 Razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo.

1.2 DRŽAVLJANSTVO

1.2.1 Poznavanje in privzemanje človekovih pravic ter dolžnosti kot temeljnih vrednot in osnov državljanske etike	1.2.1.1 Pozna, razume in sprejema človekove pravice kot skupni evropski in ustavno določeni okvir skupnih vrednot ter etike. 1.2.1.2 Razume, da so človekove pravice univerzalne in nepogojene, da uveljavljajo vrednote svobode in enakosti. 1.2.1.3 Razume in sprejema, da je obstoj pravic pogojen s spoštovanjem individualne dolžnosti do enake pravice drugega. 1.2.1.4 Razume in sprejema, da je dolžnost do enake pravice drugega dolžnost zaradi dolžnosti (ne le pravica zaradi individualnega interesa). 1.2.1.5 Razume in sprejema človekove pravice in dolžnosti kot osnovno, vsem državljanom skupno etiko (moralo), ki uveljavlja vrednote spoštovanja človekovega dostojanstva, pravičnosti, resnice, zakona, lastnine, nediskriminacije in strpnosti.
1.2.2 Etična refleksija	1.2.2.1 Spozna, da obstajajo moralna vprašanja, pri katerih ni vnaprej danih od vseh sprejetih odgovorov. 1.2.2.2 Razvija občutljivost za moralna vprašanja ter sposobnost, da o njih razmišlja skupaj z drugimi.
1.2.3 Sodelovanje z drugimi v skupnosti in za skupnost	1.2.3.1 Z namenom uresničevanja skupnega dobrega sodeluje z drugimi ter podaja in uresničuje predloge, ki kakovostno spreminjajo skupnosti. 1.2.3.2 Prek lastnega delovanja ozavešča pomen skrbi za demokratično skupnost ter krepi zavedanje o pomenu pripadnosti skupnosti za lastnodobrobit in dobrobit drugih.
1.2.4 Aktivno državljanstvo in politična angažiranost	1.2.4.1 Ob zavedanju pozitivnega pomena politike kot skupnega reševanja izzivov in skrbi za dobrobit vseh, pa tudi iskanja kompromisov in preseganja konfliktov, pozna raznolike oblike demokratičnega političnega angažiranja in se vključuje v politične procese, ki vplivajo na življenja ljudi.
1.2.5 Znanje za kritično mišljenje, za aktivno državljansko držo	1.2.5.1 Uporabi znanja vsakega predmetnega področja za kritično in aktivno državljansko držo.

1.3 KULTURA IN UMETNOST

1.3.1 Sprejemanje, doživljanje in vrednotenje kulture in umetnosti	1.3.1.1 Intuitivno ali zavestno (individualno in v skupini) vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja ter ob tem prepozna lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo drugega itd.).
1.3.2 Raziskovanje in spoznavanje kulture ter umetnosti	1.3.2.1 Raziskuje in spozna kulturo, umetnost, umetniške zvrsti ter njihova izrazna sredstva v zgodovinskem in kulturnem kontekstu.
1.3.3 Izražanje v umetnosti in z umetnostjo	1.3.3.1 Je radoveden in raziskuje materiale in umetniške jezike, se z njimi izraža, razvija domišljijo ter pogloblja in širi znanje tudi na neumetniških področjih.
1.3.4 Uživanje v ustvarjalnem procesu ter dosežkih kulture in umetnosti	1.3.4.1 Uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih. 1.3.4.2 V varnem, odprtem in spodbudnem učnem okolju svobodno izraža želje in udejanja ustvarjalne ideje.
1.3.5 Živi kulturo in umetnost	1.3.5.1 Živi kulturo in umetnost kot vrednoto v domačem in šolskem okolju ter prispeva k razvoju šole kot kulturnega središča in njenemu povezovanju s kulturnim in z družbenim okoljem.

2 /// TRAJNOSTNI RAZVOJ

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

2.1 POOSEBLJANJE VREDNOT TRAJNOSTNOSTI

2.1.1 Vrednotenje trajnostnosti	2.1.1.1 Kritično oceni povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo glede na svoje trenutne zmožnosti ter družbeni položaj.
2.1.2 Podpiranje pravičnosti	2.1.2.1 Pri svojem delovanju upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja.
2.1.3 Promoviranje narave	2.1.3.1 Odgovoren odnos do naravnih sistemov gradi na razumevanju njihove kompleksnosti in razmerij med naravnimi ter družbenimi sistemi.

2.2 SPREJEMANJE KOMPLEKSNOSTI V TRAJNOSTNOSTI

2.2.1 Sistemsko mišljenje	2.2.1.1 K izbranemu problemu pristopa celostno, pri čemer upošteva povezanost okoljskega, gospodarskega in družbenega vidika. 2.2.1.2 Presoja kratkoročne in dolgoročne vplive delovanja posameznika in družbenih skupin v družbi, družbe na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.2.2 Kritično mišljenje	2.2.2.1 Kritično presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju z vidika naravnega okolja, živih bitij in družbe, pri čemer upošteva različne poglede, pogoje z osebnim, socialnim in kulturnim ozadjem.
2.2.3 Formuliranje problema	2.2.3.1 Pri opredelitvi problema upošteva značilnosti problema – (ne)jasnost, (ne)opredeljenost, (ne)določljivost problema – in lastnosti reševanja – (ne)definirane, (ne)sistemske rešitve – ter vpletenost deležnikov.

2.3 ZAMIŠLJANJE TRAJNOSTNIH PRIHODNOSTI

2.3.1 Pismenost za prihodnost	2.3.1.1 Na podlagi znanja, znanstvenih dognanj in vrednot trajnostnosti razume ter vrednoti možne, verjetne in želene trajnostne prihodnosti (scenarije). 2.3.1.2 Presoja dejanja, ki so potrebna za doseganje želene trajnostne prihodnosti.
2.3.2 Prilagodljivost	2.3.2.1 V prizadevanju za trajnostno prihodnost tvega in se kljub negotovostim prilagaja ter sprejema trajnostne odločitve za svoja dejanja.
2.3.3 Raziskovalno mišljenje	2.3.3.1 Pri načrtovanju in reševanju kompleksnih problemov/-atik trajnostnosti uporablja in povezuje znanja in metode različnih znanstvenih disciplin ter predlaga ustvarjalne in inovativne ideje in rešitve.

2.4 UKREPANJE ZA TRAJNOSTNOST

2.4.1 Politična angažiranost	2.4.1.1 Ob upoštevanju demokratičnih načel kritično vrednoti politike z vidika trajnostnosti ter sodeluje pri oblikovanju trajnostnih politik in prakse na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.4.2 Kolektivno ukrepanje	2.4.2.1 Pri prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost upošteva demokratična načela in aktivno ter angažirano (konstruktivno) sodeluje z drugimi.
2.4.3 Individualna iniciativa	2.4.3.1 Se zaveda lastnega potenciala in odgovornosti za trajnostno delovanje in ukrepanje na individualni, kolektivni ter politični ravni.

3 /// ZDRAVJE IN DOBROBIT

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

3.1 DUŠEVNA DOBROBIT

3.1.1 Samozavedanje	3.1.1.1 Zaznava in prepoznavna lastno doživljanje (telesne občutke, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) ter lastno vedenje. 3.1.1.2 Skozi izkušnje razume povezanost različnih vidikov lastnega doživljanja (telesni občutki, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) v specifičnih situacijah (npr. ob doživljanju uspeha in neuspeha v učnih in socialnih situacijah).
3.1.2 Samouravnavanje	3.1.2.1 Uravnava lastno doživljanje in vedenje (npr. v stresnih učnih in socialnih situacijah). 3.1.2.2 Razvija samozaupanje in samospoštovanje. 3.1.2.3 Se učinkovito spoprijema z negotovostjo in kompleksnostjo. 3.1.2.4 Učinkovito upravlja, organizira čas učenja in prosti čas.
3.1.3 Postavljanje ciljev	3.1.3.1 Prepoznavna lastne interese, lastnosti, močna in šibka področja ter v skladu z njimi načrtuje kratkoročne in dolgoročne cilje (vezane na duševno, telesno, socialno in učno področje). 3.1.3.2 Spremlja doseganje in spreminjanje načrtovanih ciljev. 3.1.3.3 Razvija zavzetost in vztrajnost ter krepi zmožnosti odložitve nagrade.
3.1.4 Prožen način razmišljanja	3.1.4.1 Razvija osebno prožnost, razvojno miselno naravnost, radovednost, optimizem in ustvarjalnost. 3.1.4.2 Učinkovito se spoprijema s problemskimi situacijami, ki zahtevajo proaktivno miselno naravnost.
3.1.5 Odgovornost in avtonomija	3.1.5.1 Krepi odgovornost, avtonomijo in skrbi za osebno integriteto.

3.2 TELESNA DOBROBIT

3.2.1 Gibanje in sedenje	3.2.1.1 Razume pomen vsakodnevnega gibanja za zdravje in dobro počutje. 3.2.1.2 Razvija pozitiven odnos do gibanja. 3.2.1.3 Vključuje se v različne gibalne dejavnosti, tudi tiste, ki razbremenijo naporen vsakdan. 3.2.1.4 Razume škodljivosti dolgotrajnega sedenja, razvija navade za prekinitev in zmanjšanje sedenja.
3.2.2 Prehrana in prehranjevanje	3.2.2.1 Razume pomen uravnotežene prehrane. 3.2.2.2 Razvija navade zdravega prehranjevanja. 3.2.2.3 Oblikuje pozitiven odnos do hrane in prehranjevanja.
3.2.3 Sprostitev in počitek	3.2.3.1 Razume pomen počitka in sprostitve po miselnem ali telesnem naporu. 3.2.3.2 Spozna različne tehnike sproščanja in uporablja tiste, ki mu najbolj koristijo. 3.2.3.3 Razume pomen dobrih spalnih navad za učinkovito telesno in miselno delovanje ter ravnanje.
3.2.4 Varnost	3.2.4.1 Spozna različne zaščitne ukrepe za ohranjanje zdravja. 3.2.4.2 Ravna varno in odgovorno, pri čemer skrbi za ohranjanje zdravja sebe in drugih.
3.2.5 Preventiva pred različnimi oblikami zasvojenosti	3.2.5.1 Usvaja znanje o oblikah in stopnjah zasvojenosti ter o strategijah, kako se jim izogniti oz. jih preprečiti z zdravim življenjskim slogom.

3.3 SOCIALNA DOBROBIT

3.3.1 Socialno zavedanje in zavedanje raznolikosti	3.3.1.1 Ozavešča lastno doživljanje in vedenje v odnosih z drugimi. 3.3.1.2 Zaveda se in prepoznava raznolikosti v ožjem (oddelek, vrstniki, družina) in širšem okolju (šola, lokalna skupnost, družba).
3.3.2 Komunikacijske spretnosti	3.3.2.1 Razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja interesa in skrbi za druge.
3.3.3 Sodelovanje in reševanje konfliktov	3.3.3.1 Konstruktivno sodeluje v različnih vrstah odnosov na različnih področjih. 3.3.3.2 Krepi sodelovalne veščine, spretnosti vzpostavljanja in vzdrževanja kakovostnih odnosov v oddelku, družini, šoli, širši skupnosti, temelječih na spoštljivem in asertivnem komuniciranju ter enakopravnosti.
3.3.4 Empatija	3.3.4.1 Krepi zmožnosti razumevanja in prevzemanja perspektive drugega. 3.3.4.2 Prepoznavna meje med doživljanjem sebe in drugega. 3.3.4.3 Uravnava lastno vedenje v odnosih, upoštevajoč več perspektiv hkrati.
3.3.5 Prosocialno vedenje	3.3.5.1 Krepi prepoznavanje in zavedanje potrebe po nudenju pomoči drugim. 3.3.5.2 Prepoznavna lastne potrebe po pomoči in strategije iskanja pomoči. 3.3.5.3 Krepi družbeno odgovornost.

4 /// DIGITALNA KOMPETENTNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

4.1 INFORMACIJSKA IN PODATKOVNA PISMENOST

4.1.1 Brskanje, iskanje in filtriranje podatkov, informacij ter digitalnih vsebin	4.1.1.1 Izraža informacijske potrebe, išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja.
4.1.2 Vrednotenje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.2.1 Analizira, primerja in kritično vrednoti verodostojnost in zanesljivost podatkov, informacij in digitalnih vsebin.
4.1.3 Upravljanje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.3.1 Podatke zbira, obdeluje, prikazuje in shranjuje na najustreznejša mesta (trdi disk, oblak, USB itd.), tako da jih zna kasneje tudi najti.

4.2 KOMUNIKACIJA IN SODELOVANJE

4.2.1 Interakcija z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.1.1 Sporazumeva se z uporabo različnih digitalnih tehnologij in razume ustrezna sredstva komunikacije v danih okoliščinah.
4.2.2 Deljenje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.2.1 Deli podatke, informacije in digitalne vsebine z drugimi z uporabo ustreznih digitalnih tehnologij. Deluje v vlogi posrednika in je seznanjen s praksami navajanja virov ter avtorstva.
4.2.3 Državljsko udejstvovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.3.1 Išče in uporablja portale za udejstvovanje v družbi. Poišče skupine, ki zastopajo njegove interese, s pomočjo katerih lahko aktivno daje predloge za spremembe.
4.2.4 Sodelovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.4.1 Z digitalnimi orodji soustvarja skupno vsebino in se zavzema za krepitev sodelovanja med člani.
4.2.5 Spletni bonton	4.2.5.1 Pri uporabi digitalnih tehnologij in omrežij prilagaja svoje vedenje pričakovanjem ter pravilom, ki veljajo v določeni skupini.
4.2.6 Upravljanje digitalne identitete	4.2.6.1 Ustvari eno ali več digitalnih identitet in z njimi upravlja, skrbi za varovanje lastnega ugleda ter za ravnanje s podatki, ki nastanejo z uporabo številnih digitalnih orodij in storitev v različnih digitalnih okoljih.

4.3 USTVARJANJE DIGITALNIH VSEBIN

4.3.1 Razvoj digitalnih vsebin	4.3.1.1 Ustvarja in ureja digitalne vsebine v različnih formatih.
4.3.2 Umeščanje in poustvarjanje digitalnih vsebin	4.3.2.1 Digitalne vsebine obogati z dodajanjem slik, glasbe, videoposnetkov, vizualnih efektov idr.
4.3.3 Avtorske pravice in licence	4.3.3.1 Pozna licence in avtorske pravice. Spoštuje pravice avtorjev in jih ustrezno citira.
4.3.4 Programiranje	4.3.4.1 Zna ustvariti algoritem za rešitev enostavnega problema. Zna odpraviti preproste napake v programu.

4.4 VARNOST

4.4.1 Varovanje naprav	4.4.1.1 Deluje samozaščitno; svoje naprave zaščiti z ustreznimi gesli, programsko opremo in varnim ravnanjem, jih ne pušča brez nadzora v javnih prostorih idr.
4.4.2 Varovanje osebnih podatkov in zasebnosti	4.4.2.1 Varuje osebne podatke in podatke drugih ter prepoznava zaupanja vredne ponudnike digitalnih storitev.
4.4.3 Varovanje zdravja in dobrobiti	4.4.3.1 Digitalno tehnologijo uporablja uravnoteženo, skrbi za dobro telesno in duševno dobrobit ter se izogiba negativnim vplivom digitalnih medijev.
4.4.4 Varovanje okolja	4.4.4.1 Zaveda se vplivov digitalnih tehnologij in njihove uporabe na okolje.

4.5 REŠEVANJE PROBLEMOV

4.5.1 Reševanje tehničnih težav	4.5.1.1 Prepozna tehnične težave pri delu z napravami ali digitalnimi okolji ter jih rešuje.
4.5.2 Prepoznavanje potreb in opredelitev tehnoloških odzivov	4.5.2.1 Prepoznava in ocenjuje potrebe, izbira ter uporablja digitalna orodja in jih prilagaja lastnim potrebam.
4.5.3 Ustvarjalna uporaba digitalne tehnologije	4.5.3.1 S pomočjo digitalne tehnologije ustvarja rešitve in novosti v postopkih ter izdelkih.
4.5.4 Prepoznavanje vrzeli v digitalnih kompetencah	4.5.4.1 Prepozna vrzeli v svojih digitalnih kompetencah, jih po potrebi izboljšuje in dopolnjuje ter pri tem podpira tudi druge.

5.1 ZAMISLI IN PRILOŽNOSTI

5.1.1 Odkrivanje priložnosti	5.1.1.1 Prepozna avtentične izzive kot priložnosti za ustvarjanje vrednosti zase in za druge.
5.1.2 Ustvarjalnost in inovativnost	5.1.2.1 Pri reševanju izzivov na ustvarjalen način uporablja znanje in izkušnje za ustvarjanju boljših rešitev.
	5.1.2.2 Pripravi nabor možnih rešitev izziva, pri čemer stremi k oblikovanju vrednosti za druge.
5.1.3 Vizija	5.1.3.1 Oblikuje vizijo prihodnosti, ki vključuje odgovore na vprašanja, kaj namerava početi v prihodnosti, kakšen želi postati in kakšno skupnost želi sooblikovati.
5.1.4 Vrednotenje zamisli	5.1.4.1 Vrednoti rešitve ob upoštevanju kriterijev po načelu ustvarjanja dobrobiti za druge in izbere ustrezno rešitev.
5.1.5 Etično in trajnostno razmišljanje	5.1.5.1 Prepozna in ovrednoti vpliv svojih odločitev ter ravnanj na skupnost in okolje.

5.2 VIRI

5.2.1 Samozavedanje in samoučinkovitost	5.2.1.1 Prepozna svoje želje, močna in šibka področja ter zaupa, da lahko pozitivno vpliva na ljudi in situacije.
5.2.2 Motiviranost in vztrajnost	5.2.2.1 Je pozitivno naravnani, samozavesten in osredotočen na proces reševanja izziva.
	5.2.2.2 Vztraja pri opravljanju kompleksnejših nalog.
5.2.3 Vključevanje virov	5.2.3.1 Pridobi podatke in sredstva (materialna, nematerialna in digitalna), potrebne za prehod od zamisli k dejanjem, s katerimi odgovorno in učinkovito upravlja, pri čemer upošteva učinkovito izrabo lastnega časa in finančnih sredstev.
5.2.4 Vključevanje človeških virov	5.2.4.1 Spodbuja in motivira druge pri reševanju skupnih nalog.
	5.2.4.2 Poišče ustrezno pomoč posameznika (npr. vrstnika, učitelja, strokovnjak itd.) ali strokovne skupnosti.
	5.2.4.3 Razvije spretnosti za učinkovito komunikacijo, pogajanje, vodenje, ki so potrebne za doseganje rezultatov.
5.2.5 Finančna pismenost	5.2.5.1 V različnih življenjskih situacijah prepozna in rešuje finančne izzive (viri finančnih sredstev, skrb za denar, poslovanje npr. z banko, zavarovalnico ter drugimi finančnimi institucijami, ocena potrebnih sredstev, tveganj in odločitev o zadolževanju ter naložbi, varčevanju).
	5.2.5.2 Sprejema odgovorne finančne odločitve za doseganje blaginje (osebne in za skupnost).
	5.2.5.3 Pridobiva ustrezno znanje na področju finančne pismenosti za kakovostno vsakdanje in poklicno življenje.

5.3 K DEJANJEM

5.3.1 Prevzemanje pobude	5.3.1.1 Spodbuja in sodeluje pri reševanju izzivov, pri čemer prevzema individualno in skupinsko odgovornost.
5.3.2 Načrtovanje in upravljanje	5.3.2.1 V procesu reševanja problemov si zastavlja kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne cilje, opredeli prednostne naloge in pripravi načrt.
	5.3.2.2 Prilagaja se nepredvidenim spremembam.
5.3.3 Obvladovanje negotovosti, dvoumnosti in tveganja	5.3.3.1 Na nepredvidene situacije se odziva s pozitivno naravnanoostjo in ciljem, da jih uspešno razreši.
	5.3.3.2 Pri odločitvah primerja in analizira različne informacije, da zmanjša negotovost, dvoumnost in tveganja.
5.3.4 Sodelovanje	5.3.4.1 Sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami.
	5.3.4.2 Morebitne spore rešuje na konstruktiven način in po potrebi sklepa kompromise.
5.3.5 Izkusveno učenje	5.3.5.1 Z reševanjem izzivov pridobiva nove izkušnje in jih upošteva pri sprejemanju nadaljnjih odločitev.
	5.3.5.2 Presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepozna priložnosti za nadaljnje učenje.
	5.3.5.3 Prepozna priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah.
	5.3.5.4 Povratne informacije uporabi za nadaljnji razvoj podjetnostne kompetence.